

plan: Projectplan ontheffingaanvraag Wet natuurbescherming voor:
Herontwikkeling en uitbreiding Vakantiepark Euverem

*bureau***VERBEEK**
landschapsarchitectuur / ecologie / stedelijk ontwerp

opdrachtgever: Curios Gulpen og BV

datum 21 december 2018

projectnummer: GW-203.004

Projectplan ontheffingaanvraag Wet natuurbescherming Herontwikkeling en uitbreiding Vakantiepark Euverem

versie 1.1

projectnummer: NL GW-203.004

*bureau***VERBEEK**

landschapsarchitectuur / ecologie / stedelijk ontwerp

lid van Netwerk Groene Bureaus

ir. M.A. Blaas

projectleider

adviseur ecologie

maastricht, 21 december 2018

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding	5
1 Projectbeschrijving herontwikkeling en uitbreiding Vakantiepark Euverem	7
1.1 Huidige situatie Vakantiepark Euverem	7
1.2 Positie van het studiegebied ten opzichte van natuurgebieden	10
1.3 Voorgenomen herontwikkeling en uitbreiding Vakantiepark Euverem	11
1.4 Werkzaamheden en planning	14
2 Herontwikkeling en uitbreiding vakantiepark versus verbodsbepalingen H3 Wet natuurbescherming	15
3 Methodiek inventarisaties	16
3.1 Verkennend natuurwaardenonderzoek	16
3.2 Nader natuurwaardenonderzoek	16
4 Resultaten natuurwaardenonderzoek	21
4.1 Flora	21
4.2 Fauna	21
5 Effectbeoordeling i.r.t. de Wet natuurbescherming	28
5.1 Zoogdieren – Gewone dwergvleermuis	28
5.2 Zoogdieren – Das	29
5.3 Zoogdieren – Eekhoorn	30
5.4 Zoogdieren – Grote bosmuis	31
5.5 Vogels met jaarrond beschermd nest	31
5.6 Vogels zonder jaarrond beschermd nest	32
6 Gunstige staat van instandhouding	34
7 Ecologisch werkplan	37
7.1 Maatregelen per soort	37
7.2 Algemene maatregelen	44
7.3 De deskundige	44
8 Alternatieven	46
8.1 Alternatievenoverweging Vakantiepark Euverem	46
8.2 Gewone dwergvleermuis en laatvlieger	47
8.3 Das	47
8.4 Eekhoorn	48

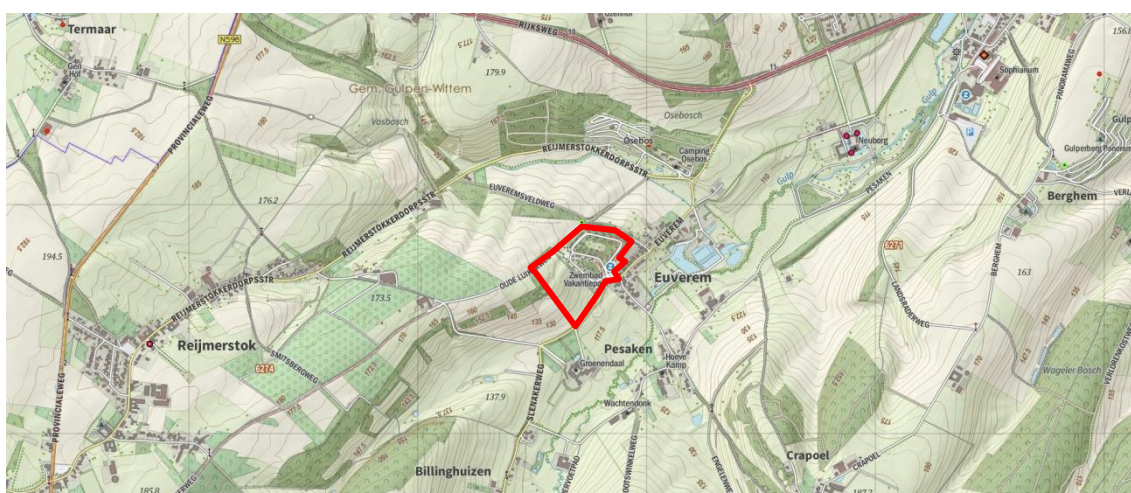
8.5	Grote bosmuis.....	49
8.6	Huiswaluw	49
8.7	Bosuil	49
	Literatuurlijst.....	51
	Bijlage 1 - Locatie beschermde natuurwaarden - verzamelkaart	52
	Bijlage 2 - Locatie te treffen maatregelen	53

Inleiding

Aanleiding

Compact Leisure Investment en Quirios Gulpen og BV heeft plannen voor uitbreiding en grondige renovatie van Vakantiepark Euverem in de gemeente Gulpen-Wittem. In verband met de benodigde vergunningen heeft in 2018 een volledige actualisatie plaats gevonden van het natuurwaardenonderzoek uit de periode 2010-2011. Destijds speelde een vergelijkbaar initiatief binnen hetzelfde plangebied waarvoor in 2012 een positieve afwijzing was verkregen ten aanzien van de ontheffingaanvraag op basis van de Flora- en faunawet (FF/75C/2012/0083).

Op basis van het geactualiseerde verkennend natuurwaardenonderzoek en het nader onderzoek is geconcludeerd dat ook anno 2018 de noodzaak bestaat om ontheffing aan te vragen op grond van H3 soortbescherming uit de Wet natuurbescherming. Voorliggende rapportage omvat het projectplan behorende bij de ontheffingaanvraag voor Vakantiepark Euverem.

Figuur 1: Het onderzoeksgebied (rood omlijnd) voor vakantiepark Euverem.

Doelstelling

Voorliggend projectplan heeft als doel invulling te geven aan de vereisten die nodig zijn voor het verkrijgen van een ontheffing voor overtreding van verboden uit hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming ten behoeve van de herontwikkeling en uitbreiding van Vakantiepark Euverem in de gemeente Gulpen-Wittem.

Het projectplan geeft inzicht in de volgende zaken:

- De omschrijving van de voorgenomen ingreep, de werkzaamheden die daarmee gemoeid zijn en de voorgenomen planning (hoofdstuk 1).
- De wijze waarop de voorgenomen ingreep raakt aan de verboden zoals vermeld in de Wet natuurbescherming (hoofdstuk 2).
- De methodiek van het ten behoeve van dit projectplan uitgevoerde natuurwaardenonderzoek (hoofdstuk 3).
- De resultaten van het uitgevoerde natuurwaardenonderzoek (hoofdstuk 4).
- De effecten van de voorgenomen ingreep op de aangetroffen natuurwaarden (hoofdstuk 5).
- De gevolgen voor de gunstige staat van instandhouding voor de populaties van de getroffen soorten (hoofdstuk 6).

- De maatregelen die worden getroffen om overtreding van verboden uit de wet te voorkomen, dan wel de gevolgen ervan te minimaliseren (hoofdstuk 7).
- De alternatieven die bestaan ten aanzien van de voorgenomen ingreep (hoofdstuk 8).

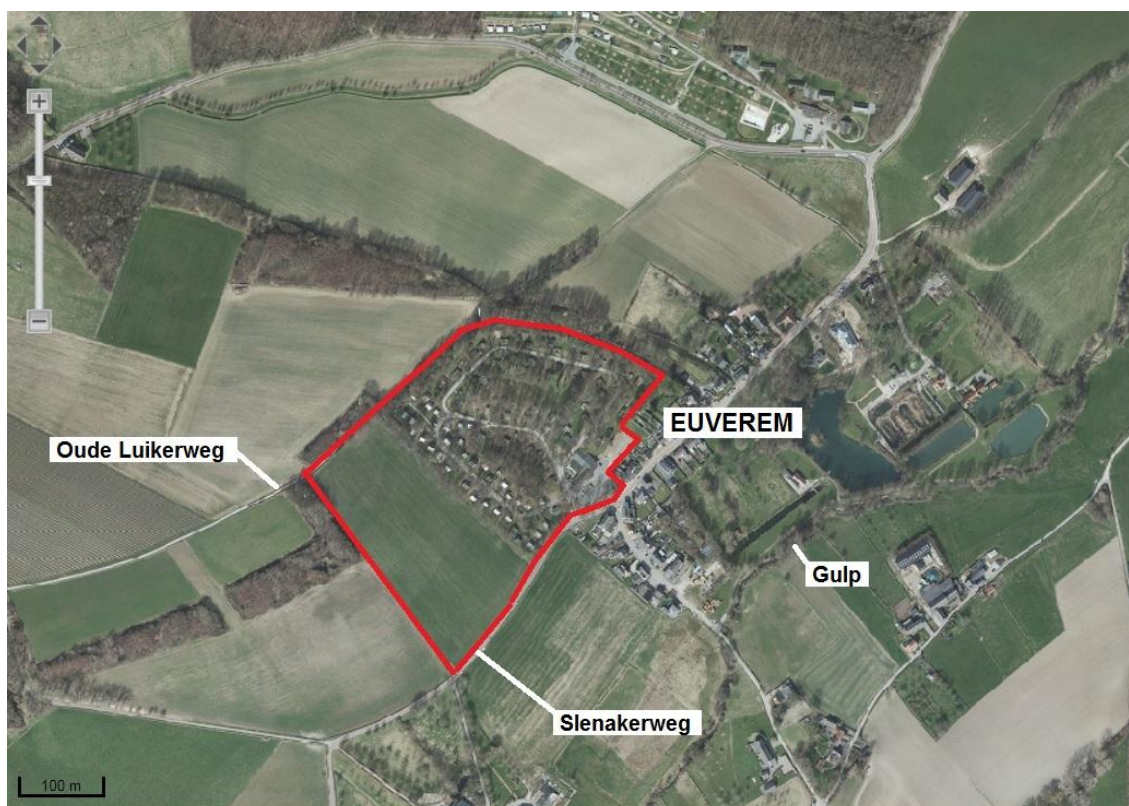
1 Projectbeschrijving herontwikkeling en uitbreiding Vakantiepark Euverem

In dit hoofdstuk wordt op bondige wijze ingegaan op de voorgenomen ingreep ter plekke van het Vakantiepark Euverem. Paragraaf 1.1 omvat de huidige situatie. In paragraaf 1.2 is de relatie aangeduid tussen het onderzoeksgebied en de aanwezige natuurgebieden. Vervolgens is in paragraaf 1.3 de voorgenomen herontwikkeling en uitbreiding nader toegelicht. Waarna in paragraaf 1.4 de werkzaamheden en de planning daarvan zijn beschreven.

1.1 Huidige situatie Vakantiepark Euverem

Ten behoeve van de beschrijving van de huidige situatie is de terreinbeschrijving uit het verkennend natuurwaardenonderzoek (bureau VERBEEK, 2018) overgenomen. Dit onderzoek is tevens als losse bijlage opgenomen bij deze rapportage.

Het onderzoeksgebied is gelegen in de buurtschap Euverem in het Gulpdal zuidwestelijk van Gulpen. De ligging van het onderzoeksgebied is weergegeven op een luchtfoto in figuur 4. Het gebied heeft een oppervlakte van circa 10,2 ha.

Figuur 2: Begrenzing van het onderzoeksgebied (bron luchtfoto: limburg.nl).

De RD-coördinaten van het zwaartepunt van het onderzoeksgebied zijn $X = 188,740$ en $Y = 312,750$. Het onderzoeksgebied ligt daarmee in het noordoostelijk deel van kilometerhok 188-312.

Het onderzoeksgebied is gelegen aan de westzijde van de buurtschap Euverem. Het gebied is geheel gesitueerd op de westflank van het Gulpdal. Het terrein helt in zuidoostelijke richting over een hoogteverschil van circa 20 meter af naar de dalbodem. De Slenakerweg, die ten dele de zuidoostelijke begrenzing van het onderzoeksgebied vormt, markeert de overgang van de dalbodem naar de westelijk dalhelling. Aan de noordzijde wordt het gebied begrensd door een holle weg, de Euveremsveldweg, met ten noorden daarvan een dijklichaam waarover in het verleden een tramspoor liep. De noordwestzijde wordt begrensd door de Oude Luikerweg. Aan de noord-, west- en zuidzijde wordt het onderzoeksgebied begrensd door een voor Zuid-Limburg kenmerkend licht glooiend plateaulandschap met open velden, op de steilere hellingen afgewisseld door bossen en holle wegen.

In het onderzoeksgebied kunnen twee zeer uiteenlopende deelgebieden worden onderscheiden, namelijk het bestaande bungalowpark en het uitbreidingsgebied. Door het grote aantal bomen kan het bungalowpark worden gekarakteriseerd als een weinig natuurlijk hellingbos met een groot aantal vakantiebungalows, enkele verharde ontsluitingswegen en een speelweide (zie figuur 3 tot en met 6). Bij de ingang van het park nabij de Slenakerweg is het hoofdgebouw en een grote parkeerplaats aanwezig (zie figuur 7).

Het uitbreidingsgebied bestaat geheel uit een soortenarm open grasland (zie figuur 8). Opgaande beplanting is in het uitbreidingsgebied beperkt tot een houtsingel langs de weg aan de noordwestzijde van het grasland. Wel zijn direct aangrenzend aan de westzijde van het uitbreidingsgebied enkele stroken met jonge bosaanplant aanwezig.

Figuur 3: Het noordelijk deel van het bungalowpark: open bos met verspreid vakantie-bungalows.

Figuur 4: Ontsluitingsweg in het westelijk deel van het bungalowpark.

Figuur 5: Speelweide in het bungalowpark.

Figuur 6: Impressie van kleine bosschage in het centrum van het bungalowpark.

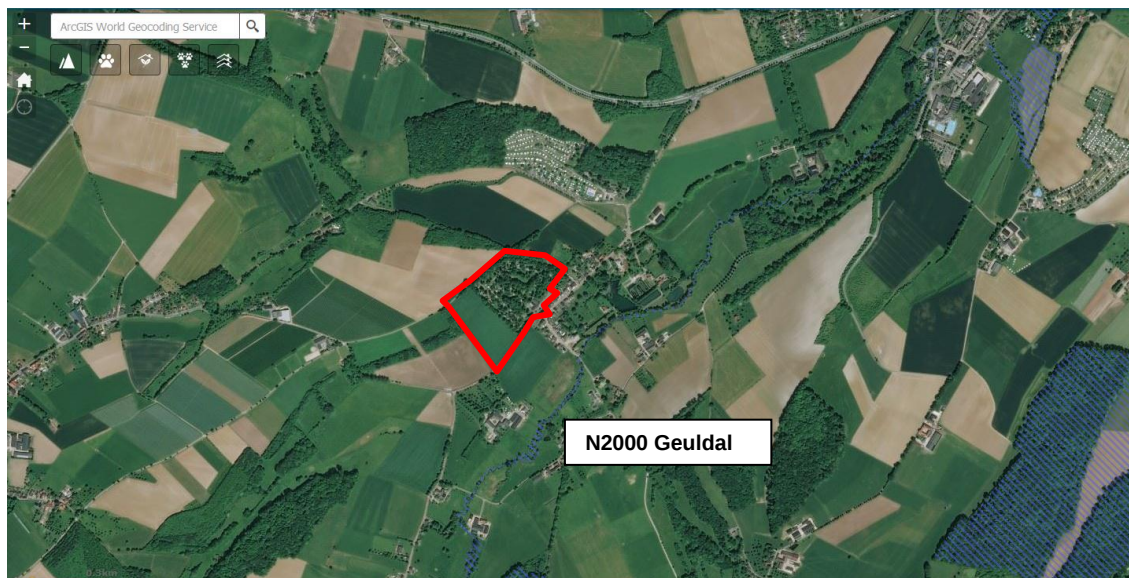
Figuur 7: Het hoofdgebouw met een deel van de parkeerplaats.

Figuur 8: Uitbreidingsgebied met op de achtergrond het huidige bungalowpark, vanaf de Slenakerweg in noordwestelijke richting gezien.

1.2 Positie van het studiegebied ten opzichte van natuurgebieden

Op onderstaande luchtfoto is de begrenzing van het Natura2000-gebied Geuldal weergegeven. Het Vakantiepark ligt geheel buiten het gebied, op circa 185 meter van het meest nabij gelegen Natura2000 deelgebied Gulpdal.

Figuur 9: Positionering van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het Natura2000-gebied Geuldal (blauwe arcering). Bron: <http://natura2000.eea.europa.eu/#>

In onderstaande figuur is een uitsnede opgenomen van de kaart Groene Waarden uit het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (2014).

Figuur 10: Uitsnede van de POL-kaart Groene Waarden. De rode lijn begrenst het plangebied.

1.3 Voorgenomen herontwikkeling en uitbreiding Vakantiepark Euverem

Compact Leisure Investment en Curios Gulpen og BV zijn voornemens om het Vakantiepark Euverem volgens het eigen concept te moderniseren en uit te breiden. Curios, dat de exploitatie van het park zal verzorgen, is een relatief jong bedrijf in de recreatiebranche en biedt volgens een hotelconcept overnachtingen aan op vakantieparken. Op een Curios vakantiepark verblijven gasten in stijlvolle, luxe accommodaties in een rustige en groene omgeving waarbij full service wordt aangeboden.

Beleidskader voorgenomen ontwikkeling

Uit de Strategische visie 2009-2020 (Gemeente Gulpen—Wittem, 2009) blijkt dat ten aanzien van het toeristisch-recreatieve beleid investering in de infrastructuur en kwaliteitsverbetering de basiskeuze is. De gemeente voert een actief voorwaardenscheppend beleid om het verblijfstoerisme te versterken en de toeristisch-recreatieve bestedingen te vergroten waarbij tegelijkertijd de toeristisch-recreatieve druk wordt verminderd. De upgrading en uitbreiding van Vakantiepark Euverem past binnen dit beleid uit de strategische visie.

In 2016 heeft de gemeente haar toeristische visie ‘Gulpen-Wittem: middenin het Heuvelland’ vastgesteld. Hierin word het beleid met betrekking tot ontwikkelingskansen en ondersteuning voor de toekomst uitgezet. Het belang van toerisme voor de gemeente is groot. De ontwikkeling van het toeristisch recreatieve product lijkt echter te hebben stil gestaan de afgelopen decennia. Daarnaast blijven de verblijfsvoorzieningen ook ten aanzien van productiviteit achter bij het Limburgse gemiddelde. Een upgrading in kwaliteit en comfort is derhalve gewenst, zo ook voor Vakantiepark Euverem. Door de herontwikkeling van het vakantiepark worden de verouderde bestaande bungalows uit de jaren '70 gesloopt en herbouwd in hedendaagse passende architectuur.

Het beoogde bungalowpark met hotelconcept spreekt ondernemende mensen aan met een hoger bestedingspatroon. De voorgestane ontwikkeling leidt daarmee tot een afname van het huidige overaanbod aan bungalowparken gericht op ‘Rustig groen’ en boort een nieuwe doelgroep aan die in de regio nog niet wordt voorzien. De modernisering en uitbreiding van het bungalowpark is in lijn met de Toeristische Visie Gulpen-Wittem.

Uit de intergemeentelijke structuurvisie Gulpen-Wittem, Vaals en Valkenburg aan de Geul uit 2012 blijkt ten aanzien van de verblijfsrecreatie dat het beleid vooral gericht is op kwaliteitsverbetering, seizoensverlenging en -spreiding en het beter aansluiten op de marktvraag. Ten aanzien van de verdere toename van het aantal vakantiebungalowparken en kampeerterreinen wordt in onderlinge afstemming en met de omliggende regio een terughoudend beleid gevoerd.

De 4 bestaande vakantiebungalowparken Euverem, Mechelerhof, Landsrade en Aurora (kleinschalig) binnen de gemeente Gulpen-Wittem blijven behouden. Uitbreiding van vakantiepark Euverem wordt onderzocht onder de criteria van kwaliteitsverbetering en landschappelijke inpassing. Voor deze locaties geldt dat de hellingshoek van het terrein aanleiding zou kunnen geven voor vernieuwende concepten. De voorgenomen herontwikkeling en uitbreiding van het vakantiepark Euverem pas binnen dit beleidskader.

Herontwikkeling en uitbreiding vakantiepark Euverem

In totaal zijn op het vakantiepark circa 180 bungalows voorzien. De terreinindeling, de exacte situering en verdeling van de recreatiebungalows, de verdeling van de verschillende typen bungalows en de situering van het nieuwe centrale voorzieningengebouw zijn nog aan wijzigingen onderhevig. De concept landschappelijke inpassing is verbeeld in figuur 11.

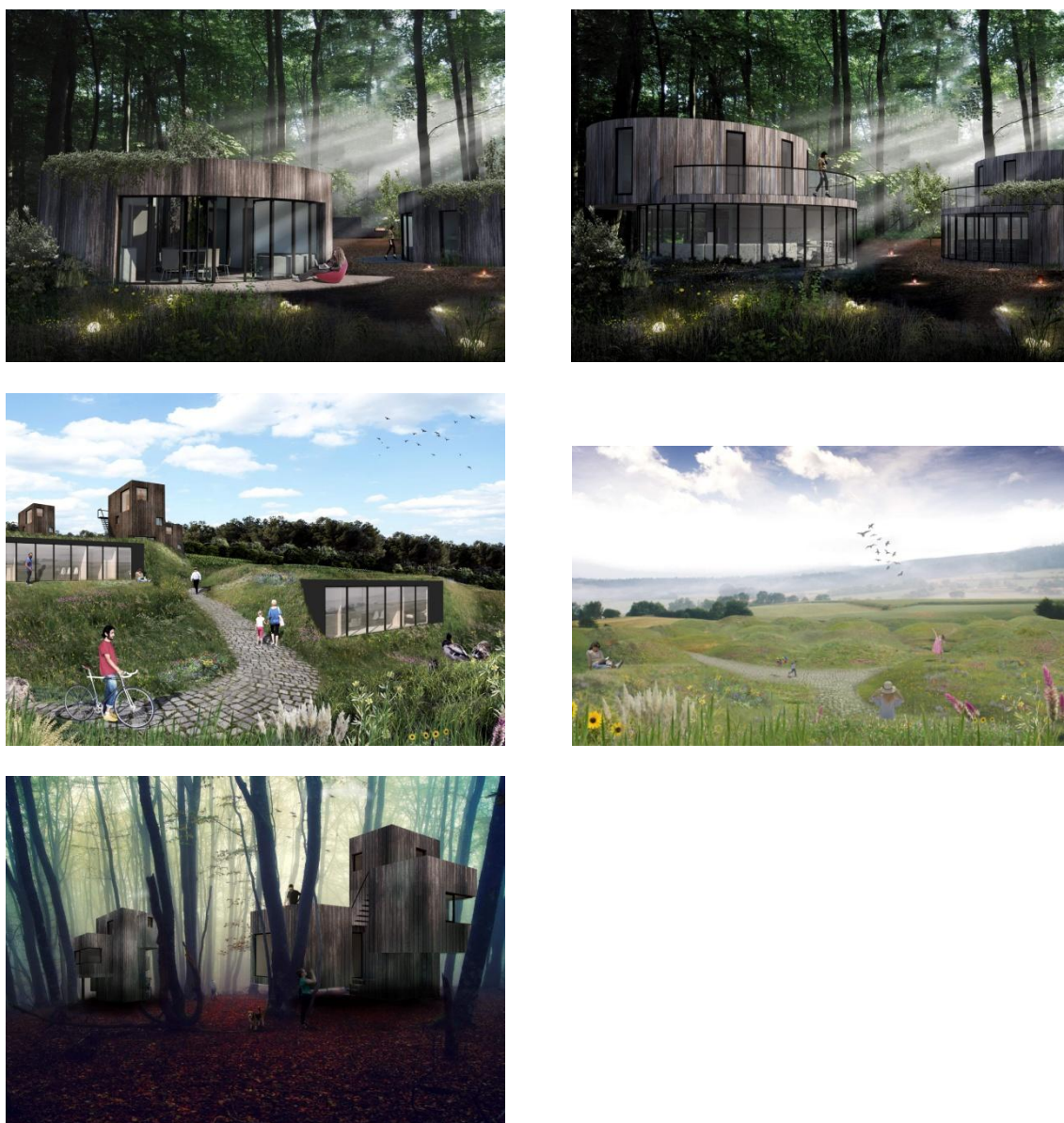
De nieuwe, luxe bungalows zullen door het gebruik van natuurlijke materialen qua sfeer en uitstraling opgaan in de omgeving en passen bij het exclusievere karakter van Curios vakantieparken. De bungalows worden in een aantal typologieën op het park uitgevoerd. Navolgende figuren geven een impressie van de ontwikkelingsvisie van het bungalowpark en de verschillende type bungalows. Een uitgebreidere toelichting op de toekomstige ontwikkeling van het park is onderdeel van de losse bijlage: Projectoverzicht Recreatiepark Curios Gulpen.

Figuur 11: Concept landschappelijke inpassing & kwaliteitsverbetering vakantiepark Euverem (BRO, september 2018)

Figuur 12: Impressie van toe te passen architectuur voor het vakantiepark. Links en rechts respectievelijk het Valley house en het Hill house (2by4-architects, oktober 2018).

Figuur 13: Impressie van toe te passen architectuur voor het vakantiepark. Van linksboven naar rechtsonder betreft het respectievelijk het Round house (klein en groot), het Tower house & Panorama house (gezien vanuit het dal en gezien vanaf bovenzijde helling) en het Forest house (2by4-architects, oktober 2018).

1.4 Werkzaamheden en planning

Werkzaamheden

De werkzaamheden met betrekking tot de herontwikkeling en uitbreiding van vakantiepark Euverem kunnen op hoofdlijnen tot de volgende uit te voeren werkzaamheden worden herleid:

- Sloop van de bestaande vakantiehuisjes en het bestaande receptiegebouw en combinatie met een beperkt noodzakelijke asbestsanering
- Rooien van diverse beplantingen om ruimte te scheppen voor de nieuwe vakantiehuisjes en het nieuwe receptiegebouw.
- Diverse werken ten behoeve van kabels en leidingen voor de nieuwe huisjes
- Grondverzet ten behoeve van in helling te bouwen huisjes op uitbreidingslocatie en de aanleg van hemelwaterbuffers
- Aanbrengen landschappelijke beplantingen langs randen vakantiepark
- Renovatie infrastructuur en parkeervoorzieningen bestaande park
- Aanleg nieuwe infrastructuur en parkeervoorzieningen uitbreiding vakantiepark
- Bouw nieuwe vakantiehuisjes en receptiegebouw
- Aanbrengen landschappelijke beplantingen rondom de nieuwbouw.

Planning

Voor de uitvoering van het werk wordt de volgende ideale werkvolgorde gehanteerd:

1. Winter 2018/2019: deel 1 rooiwerkzaamheden
2. Winter 2018/2019: sloop receptiegebouw
3. Na 15 augustus: deel 2 rooiwerkzaamheden
4. Vanaf half september 2019: start bouwwerkzaamheden uitbreiding vakantiepark en nieuwbouw receptiegebouw
5. Vanaf half september 2019: sloop vakantiehuisjes noordoostzijde* vakantiepark en aansluitend nieuwbouw
6. Winter 2019/2020: aanbrengen landschappelijke beplantingen uitbreidingsgebied.
7. Vanaf half april 2020: sloop vakantiehuisjes zuidwestzijde* vakantiepark en aansluitend nieuwbouw
8. Winter 2020/2021: aanbrengen resterende landschappelijke beplantingen vakantiepark.

Indien door onvoorziene omstandigheden niet in september 2019 begonnen kan worden met de renovatie van het bestaande vakantiepark, dan zal onderdeel 5 doorschuiven naar dezelfde periode in 2020 en betrekking hebben op het zuidwestelijk deel en zal onderdeel 7 wijzigen in het noordoostelijk deel van het vakantiepark, zodat de bestaande huisjes op het zuidwestelijk deel van het park nog als kraamverblijf kunnen functioneren in 2020.

* de sloopvolgorde betreft een indicatie en wordt aangepast op basis van de resultaten van de monitoring van de vleermuispopulatie.

2 Herontwikkeling en uitbreiding vakantiepark versus verbodsbepalingen H3 Wet natuurbescherming

Binnen hoofdstuk III van de Wet natuurbescherming is een aantal verbodsbepalingen opgenomen die zien op het voorkomen van verstoring en/of beschadiging van in het wild levende plant- en diersoorten. De in het kader van de voorgenen ingreep meest relevante verbodsbepalingen staan hieronder genoemd, het betreft de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de wet. Daarbij is elke keer aangegeven of het betreffende artikel relevant is in het kader van de voorgenen ingreep en voor welke soort in dat kader ontheffing wordt aangevraagd.

Artikel 3.1: Het is verboden inheemse vogelsoorten als bedoeld in artikel 1 van de Europese Vogelrichtlijn te doden of te vangen; nesten, rustplaatsen of eieren te vernielen, te beschadigen of nesten weg te nemen; eieren te rapen of onder zich te hebben; vogels opzettelijk te storen, tenzij dit geen wezenlijke invloed heeft op de instandhouding van de soort.

Dit artikel is van toepassing in relatie tot de Huiszwaluw en de Bosuil

Artikel 3.5: Het is verboden in wild levende flora en fauna als bedoeld in bijlage IV onderdeel a van de Habitatrictlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn in hun natuurlijke verspreidingsgebied te doden of te vangen; opzettelijk te verstoren; eieren van deze soorten te vernielen of te rapen; voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen; benoemde plantensoorten opzettelijk te plukken, en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Dit artikel is van toepassing in relatie tot de aanwezige kolonie Gewone dwergvleermuizen en de mogelijke aanwezigheid van een paar-/zomerverblijfplaats van de Laatvlieger

Artikel 3.10: Het is verboden diersoorten vermeld in de bijlage onderdeel A van de wet opzettelijk te doden of te vangen dan wel hun vaste voortplantingsplaatsen en rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Eveneens verboden is het plantensoorten vermeld in de bijlage onderdeel B van de wet in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Dit artikel is van toepassing in relatie tot de Das, de Eekhoorn en de Grote bosmuis.

3 Methodiek inventarisaties

Ten behoeve van de ontheffingaanvraag is een aantal onderzoeken uitgevoerd op en om het onderzoeksgebied. De voor de verschillende onderzoeken gebruikte methodieken zijn in onderstaande paragrafen weergegeven. De samenvatting van de resultaten van de verschillende onderzoeken is in hoofdstuk 4 opgenomen. De verschillende onderzoeken zijn tevens als losse bijlage bij dit projectplan gevoegd.

3.1 Verkennend natuurwaardenonderzoek

De volgende tekst is 1 op 1 overgenomen uit het verkennend natuurwaardenonderzoek (bureau VERBEEK, 2018). In het kader van dit verkennend natuurwaardenonderzoek heeft een bureaustudie plaatsgevonden waarbij gekeken is naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten flora en fauna in het onderzoeksgebied. Aan de hand van via internet vrij toegankelijke verspreidingsgegevens van flora en fauna, waar nodig aangevuld met informatie in beschikbare verspreidingsatlassen van de diverse soortgroepen, is nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten voorkomen in de omgeving van de onderzoekslocatie. Daarnaast is de NDFF geraadpleegd voor waarneminggegevens die betrekking hebben op het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen. Tenslotte zijn de rapportages van het in 2010 verrichte verkennend natuurwaardenonderzoek en het in 2011 verrichte aanvullend flora- en faunaonderzoek geraadpleegd voor gegevens die betrekking hebben op het onderzoeksgebied zelf. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in de literatuurlijst.

Naast de bureaustudie is op 18 mei 2018 een veldbezoek gebracht aan het onderzoeksgebied. Alle tijdens dit veldbezoek in het onderzoeksgebied aangetroffen wilde planten- en diersoorten zijn genoteerd. Er is hierbij bijzondere aandacht besteed aan de mogelijke aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten (met uitzondering van de soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer of onderhoud) en de geschiktheid van het terrein voor deze soorten.

Op basis van in het onderzoeksgebied aanwezige terreinkenmerken en de ecologie van de soorten is tenslotte een inschatting gemaakt welke wettelijk beschermde planten- en diersoorten momenteel duurzaam in het onderzoeksgebied voor kunnen komen.

De bureaustudie en het veldwerk zijn uitgevoerd door bioloog Geert Peeters.

3.2 Nader natuurwaardenonderzoek

De volgende tekst is 1 op 1 overgenomen uit het nader natuurwaardenonderzoek (bureau VERBEEK, 2018).

3.2.1 Nader onderzoek vleermuizen

Onderzoek met behulp van batdetector

Het voorkomen van vleermuizen is tijdens twaalf inventarisatieronden onderzocht met een bat-detector. Waarnemingdata, tijdstippen en waarneemomstandigheden tijdens deze onderzoeksronden zijn weergegeven in tabel 1.

Datum	Tijdstip	Temperatuur (°C)	Bewolking	Neerslag	Windkracht (Bft)
25-5-2018	Avond	18,5	Wisselend bewolkt	Droog	0
26-5-2018	Ochtend	13	Helder	Droog	0
8-6-2018	Ochtend	18	Bewolkt	Lichte regen	0-1
12-6-2018	Ochtend	18	Helder	Droog	0-1
29-6-2018	Avond	19	Helder	Droog	0
30-6-2018	Ochtend	13,5	Helder	Droog	0
11/12-8-2018	Nacht	13	Helder	Droog	0
24-8-2018	Avond	14,5	Bewolkt	Droog	1
24/25-8-2018	Nacht	14	Bewolkt	Droog	1
25-8-2018	Ochtend	10,5	Bewolkt	Droog/lichte regen	2-3
14-9-2018	Avond	14	Bewolkt	Droog	0
15-9-2018	Ochtend	11	Helder	Droog	1

Tabel 1: Bezoekdata vleermuisonderzoek en condities tijdens de veldbezoeken.

Inspectie huisjes op aanwezigheid vleermuisuitwerpselen

Naast het bat-detector onderzoek zijn de vakantiehuisjes op 20 augustus overdag uitwendig geïnspecteerd op de aanwezigheid van uitwerpselen van vleermuizen. De aanwezigheid van vleermuisuitwerpselen aan de muren is een indicator voor de aanwezigheid van een vleermuisverblijf in een huisje.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd door ecooloog Ruud Snijders.

3.2.2 Nader onderzoek Das

Observatie dassenburcht Euveremsveldweg

In de avond van 14 mei 2018 is de burcht in het talud van de Euveremsveldweg geobserveerd om activiteit van Dassen waar te nemen. De observatie vond plaats tussen 30 minuten voor zonsondergang en 12 minuten erna. Bij de observatie is gebruik gemaakt van een verrekijker, een zaklamp en een warmtebeeldkijker (type Pulsar XP28).

Onderzoek terreingebruik omgeving vakantiepark

Voor de bepaling van de omvang van het leefgebied/territorium van de dassenpopulatie, alsmede de functie van het plangebied binnen dit leefgebied is een sporenonderzoek uitgevoerd. Binnen het onderzoeksgebied is op systematische wijze gezocht naar sporen die duiden op de aanwezigheid van Dassen. Hierbij moet vooral gedacht worden aan burchten en pijpen, wissels, uitwerpselen, wissels en foerageersporen.

Het sporenonderzoek richt zich voornamelijk op structuren in het landschap, zoals heggen, houtsingels en randen van velden waarlangs dassen zich bij voorkeur verplaatsen. Hierbij is speciale aandacht geschonken aan het plangebied, potentiële foerageerlocaties en (potentiële) burchtlocaties.

Gebiedsscan

Aan de hand van een gebiedsscan is de kwaliteit van het plangebied en de bredere omgeving hiervan als leefgebied voor de Das bepaald. Hierbij wordt vooral gelet op de aanwezigheid van door de Das geprefereerd habitat en voedselaanbod. De gebiedsscan maakt het mogelijk een inschatting te maken van het belang van het plangebied binnen het leefgebied van de Das.

Het dassenonderzoek is uitgevoerd door ecooloog Ruud Snijders.

3.2.3 Nader onderzoek Eekhoorn

Op 28 november 2018, een moment dat een groot deel van de bladeren reeds van de bomen is gevallen, is het onderzoeksgebied systematisch onderzocht op sporen die wijzen op de aanwezigheid van de Eekhoorn, zoals vraatsporen en nesten. Speciale aandacht is hierbij uitgegaan naar in het onderzoeksgebied aanwezige opgaande begroeiingen. De binnen het onderzoeksgebied aanwezige bomen en struiken zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van nesten. Aangetroffen nesten zijn ingemeten met GPS en op kaart ingetekend.

Het onderzoek naar de Eekhoorn is uitgevoerd door ecooloog Ruud Snijders.

3.2.4 Nader onderzoek Steenmarter

Op 20 augustus 2018 zijn alle vakantiewoningen in het park visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van openingen waardoor een steenmarter zich mogelijk toegang kan verschaffen tot de woning. Daarnaast is op 28 november 2018 als steekproef een inspectie uitgevoerd van de vliering van een van de huisjes met puntdak.

Het onderzoek naar de Steenmarter is uitgevoerd door ecooloog Ruud Snijders.

3.2.5 Nader onderzoek Grote bosmuis

Van 28 september tot en met 3 oktober zijn de geschikte vegetatiezones in en rond het bungalowpark onderzocht op het voorkomen van de Grote bosmuis. Dit onderzoek is uitgevoerd door minder van een vallenonderzoek volgens de zogenaamde IBN+ methode. Hiertoe zijn 60 vallen geplaatst in drie vangstraaïen. De locaties van de raaiën zijn weergegeven in figuur 14.

Figuur 14: Locaties vangstraaïen vallenonderzoek Grote bosmuis.

Het onderzoek naar de Grote bosmuis is uitgevoerd door ecooloog Ruud Snijders.

3.2.6 Nader onderzoek Huismus

Territoria van de Huismus kunnen het best worden gelokaliseerd door in de periode half maart-half juni zingende mannetjes of broedparen te lokaliseren. Dit geschiedt bij voorkeur in de ochtenduren, vanaf circa twee uur na zonsopkomst, onder geschikte weersomstandigheden en op geluidsluwe momenten. Tijdens drie ochtendbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni 2018 is het bungalowpark onderzocht op de aanwezigheid van Huismussen die territoriaal gedrag vertonen. Bezoekdata, tijdstippen en waarnemingomstandigheden tijdens deze onderzoeksronde zijn weergegeven in tabel 2. Alle waarnemingen zijn op kaart ingetekend.

Datum	Tijdstip	Temperatuur (°C)	Bewolking	Neerslag	Windkracht (Bft)
18-5-2018	9.50-11.40	12	wisselend bewolkt	droog	2
5-6-2018	9.30-10.10	17	bewolkt	droog	2
20-6-2018	9.20-10.10	23	licht bewolkt	droog	3

Tabel 2: Bezoekdata Huismusonderzoek en condities tijdens de veldbezoeken.

Pas in de tweede helft van mei, dat wil zeggen buiten de optimale inventarisatieperiode van de Huismus, kon met het onderzoek worden aangevangen. De gehanteerde onderzoeksopzet voldoet met drie in plaats van vier onderzoeksronde buiten de optimale inventarisatieperiode van de Huismus niet geheel aan de eisen zoals gesteld in het *Kennisdocument Huismus versie 1.0*¹ voor de inventarisatie van broedparen van deze soort. Gezien de grote activiteit van Huismussen tijdens elk van de drie veldbezoeken is het echter onwaarschijnlijk dat een extra onderzoeksronde tot een ander resultaat zou hebben geleid.

Het onderzoek naar Huismus en Huiszwaluw is uitgevoerd door bioloog Geert Peeters.

3.2.7 Nader onderzoek Huiszwaluw

Het inventariseren van Huiszwaluwen geschiedt door het tellen van bewoonde nesten die veelal duidelijk zichtbaar onder dakranden en dergelijke hangen. Tijdens twee onderzoeksronde in juli is het bungalowpark en de directe omgeving daarvan onderzocht op de aanwezigheid van Huiszwaluwnesten. Bezoekdata, tijdstippen en waarnemingomstandigheden tijdens deze onderzoeksronde zijn weergegeven in tabel 3. Alle waarnemingen zijn op kaart ingetekend.

Datum	Tijdstip	Temperatuur (°C)	Bewolking	Neerslag	Windkracht (Bft)
4-7-2018	9.45-10.30	24	bewolkt	droog	2
18-7-2018	9.15-9.45	18	helder	droog	1

Tabel 3: Bezoekdata Huiszwaluwonderzoek en condities tijdens de veldbezoeken.

Voor de Huiszwaluw is geen *Kennisdocument* beschikbaar en de soort wordt niet genoemd in de *Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de wet Natuurbescherming*². SOVON³ geeft als telrichtlijn voor de Huiszwaluw minimaal eenmaal nesten in aanbouw en bewoonde nesten tellen tussen 15

¹ BIJ12, 2017.

² Netwerk Groene Bureaus, 2017.

³ www.sovon.nl/soort/10010

juni-15 augustus, met een voorkeur voor juli en augustus. Met twee onderzoeksrondes in de optimale periode is hieraan ruimschoots voldaan.

Het onderzoek naar Huiszwaluw is uitgevoerd door bioloog Geert Peeters.

3.2.8 Nader onderzoek Bosuil

In de periode begin februari – half april 2019 is het onderzoeksgebied tijdens drie onderzoeksrondes onderzocht op de aanwezigheid van de Bosuil. Elke onderzoeksronde bestaat uit een avondronde en wordt gebracht vanaf zonsondergang tot circa twee uren erna. Met behulp van geluidsnabootsing worden eventueel aanwezige Bosuilen tot roepen aangezet. Voorafgaand aan de eerste ronde wordt het gebied systematisch onderzocht op de aanwezigheid van voor Bosuilen geschikte holle bomen alsmede overige sporen die kunnen wijzen op de aanwezigheid van Bosuilen (braakballen, krijtsporen). Alle waarnemingen worden op kaart ingetekend.

Het onderzoek naar Bosuil is uitgevoerd door bioloog Geert Peeters.

4 Resultaten natuurwaardenonderzoek

Dit hoofdstuk geeft een bondige weergave van de resultaten van de uitgevoerde natuurwaardenonderzoeken.

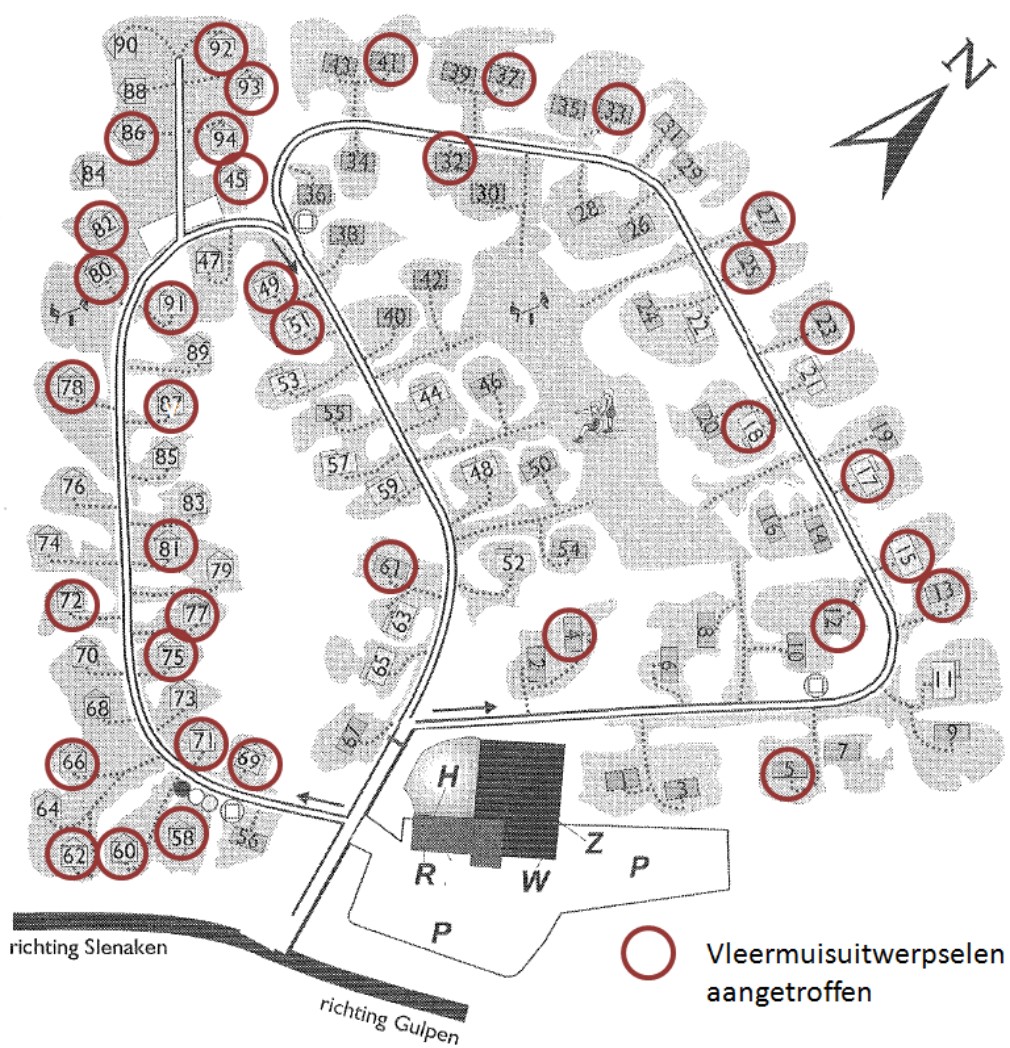
4.1 Flora

Wettelijk beschermde flora is niet aangetroffen.

4.2 Fauna

4.2.1 Zoogdieren

Vleermuizen

Figuur 15: Spreiding van de populatie Gewone dwergvleermuizen over het bestaande Vakantiepark.

Figuur 16: Spreiding van de huisjes met een tijdens het onderzoek vastgestelde specifieke functie. Aan de rechtse zijde de globale locatie en omvang van de dassenburcht.

Vakantiepark Euverem is vooral van belang voor de in de omgeving voorkomende populatie van de Gewone dwergvleermuis. Binnen het park bevindt zich een aantal belangrijke functies voor de Gewone dwergvleermuis: het park biedt meerdere kraamverblijven, paarverblijven en winterverblijven voor kleine groepen dieren. Op grond van vergelijkbare resultaten in 2011⁴ kan worden geconcludeerd dat het park deze functies al geruime tijd voor een grote groep dieren (100+) vervult. Daarom zal een (gedeeltelijk) verlies van de gebiedsfuncties binnen het vakantiepark invloed hebben op de lokale staat van instandhouding van de Gewone dwergvleermuis.

Voor de Laatvlieger heeft het vakantiepark een beperkte functie als foerageergebied en moet rekening gehouden worden met de mogelijke aanwezigheid van een zomer/paarverblijfplaats. Niet meer dan twee-drie Laatvliegers zijn gelijktijdig in het gebied waargenomen.

⁴ bureau VERBEEK, 2012.

Dassen

Tijdens de observatie op 14 mei zijn zes Dassen op de burcht waargenomen. Twee daarvan waren jonge dieren die in 2018 zijn geboren. Gezien het aantal waargenomen dieren wordt de burcht gebruikt door een volledige Dassenclan. Dit gegeven in combinatie met de omvang van de burcht, het vastgestelde langdurig gebruik⁵ en de aanwezigheid van jongen leidt tot de conclusie dat de burcht langs de Oude Luikerweg de functie heeft van een permanente hoofdburcht met kraamfunctie.

Binnen het vakantiepark zijn sporen van de Das aangetroffen. Op basis van het sporenonderzoek en waarnemingen kan worden aangenomen dat de Das vooral de randzone van het park gebruikt als verbindingzone met de buiten het park gelegen foerageergebieden.

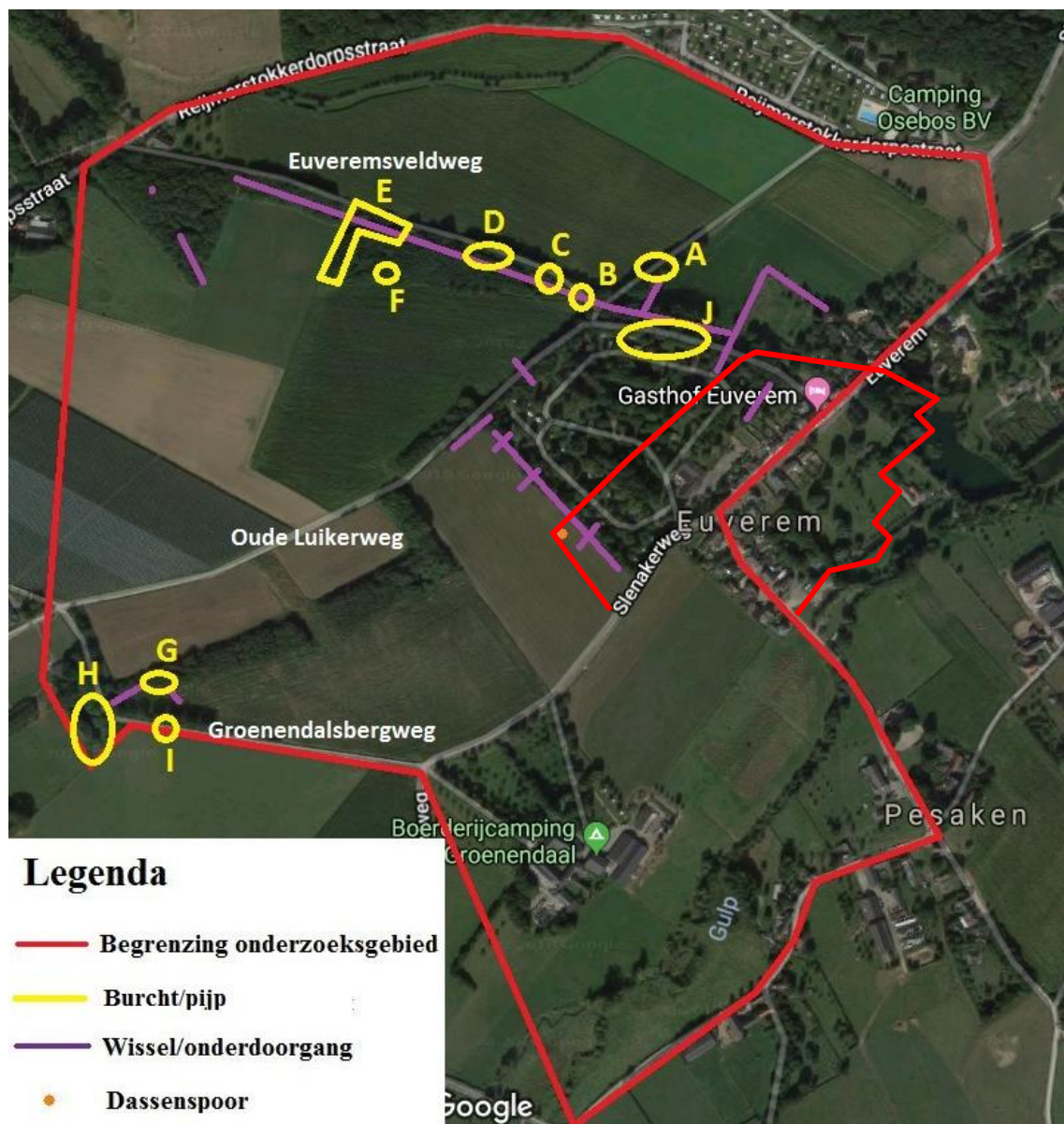
Op basis van het sporenonderzoek kan worden aangenomen dat de uitbreidingslocatie fungeert als foerageergebied van de Das. Zowel tijdens het onderzoek in 2011 als tijdens het onderzoek in 2018 zijn foerageersporen aangetroffen in het weiland. Gezien het verloop van de aangetroffen wissels en onderdoorgangen langs de afrastering met het bestaande vakantiepark is de verwachting dat dit grasland vooral wordt gebruikt door de Dassen uit de burcht aan de Euveremsveldweg.

Uit het sporenonderzoek komt tevens naar voren dat het aantal burchtlocaties in de omgeving is toegenomen. Daarnaast zijn bestaande burchten in omvang toegenomen en hebben deze burchten waarschijnlijk een belangrijkere functie voor de Das dan in 2011. Deze ontwikkelingen doen vermoeden dat de dassenpopulatie in het gebied de afgelopen jaren is gegroeid. Een toename van de populatie zal leiden tot een verhoogde druk op de bestaande foerageermogelijkheden, die niet wezenlijk zijn gewijzigd sinds 2011. Verlies van de foerageermogelijkheden binnen de uitbreidingslocatie kan daarom consequenties hebben voor de functionaliteit van de hoofdburcht in het talud van de Euveremsveldweg.

Locatie	Waarschijnlijke functie	Aantal pijpen	Bewoningsstatus	X coördinaat	Y coördinaat
A	Bijburcht	4	Mogelijk belopen	188800	312957
B	Bijburcht/ vluchtpijp	2	Onbelopen	188724	312946
C	Bijburcht/ vluchtpijp	2	Onbelopen/ vervallen	188676	312965
D	Vluchtpijp	1	Onbelopen	188581	312998
E	Hoofdburcht	18	Belopen	188491	313012
F	Vluchtpijp	1	Onbelopen/ vervallen	188508	312974
G	Bijburcht	2	Onbelopen	188236	312487
H	Hoofdburcht	20+	Belopen	188117	312476
I	Vluchtpijp	1	Onbelopen	188213	312438
J	Hoofdburcht	20+	Belopen	188825	312893

Tabel 4: Overzicht dassenburchten en vluchtpijpen

⁵ bureau VERBEEK, 2012.

Figuur 17: Ligging van de bijburchten⁶ ten opzichte van de hoofdburcht op Vakantiepark Euverem (rood omljnd). De stippen markeren het middelpunt van de burcht.

⁶ Peeters Econsult, 2017.

Eekhoorn

In negen bomen in het onderzoeksgebied is een Eekhoornnest aangetroffen. De locaties van de aangetroffen nesten zijn weergegeven in figuur 18, de coördinaten van de nesten staan weergegeven in tabel 5. De clustering van de nesten wijst op de aanwezigheid van één à twee territoria van de Eekhoorn in het onderzoeksgebied, waarbij de nr.'s 5-22 tot één territorium behoren en de nr.'s 3-4 tot een tweede, deels buiten het onderzoeksgebied gelegen territorium.

Locatienummer	Boomsoort	X coördinaat	Y coördinaat
3	Berk	188872	312869
4	Berk	188775	312892
5	esdoorn	188858	312788
6	linde	188758	312792
7	Beuk	188772	312803
8	Beuk	188798	312784
15	Beuk	188760	312719
19	Berk	188752	312678
22	Es	188772	312662

Tabel 5: Nestlocaties Eekhoorn. Boomsoort en coördinaten van de aangetroffen Eekhoornnesten.

Figuur 18: Nestlocaties Eekhoorn. De gevonden eekhoornnesten zijn op dit kaartje weergegeven met rode stippen, de nummers verwijzen naar de locatienummers in tabel 5.

Steenmarter

In het onderzoeksgebied zijn geen vaste rust- of voortplantingsplaatsen van de Steenmarter aanwezig.

Grote bosmuis

Ofschoon tijdens het onderzoek in 2018 geen Grote bosmuizen zijn gevangen moet worden aangenomen dat de soort nog steeds in het vakantiepark voorkomt. De soort is vooral te verwachten in de bosstrook langs de Euveremsveldweg.

Overige zoogdieren

Overige wettelijk beschermde soorten zoogdieren, die niet onder de jaarrond vrijstelling van de provincie Limburg vallen, zijn niet aangetroffen in het plangebied.

4.2.2 Vogels**Huismus**

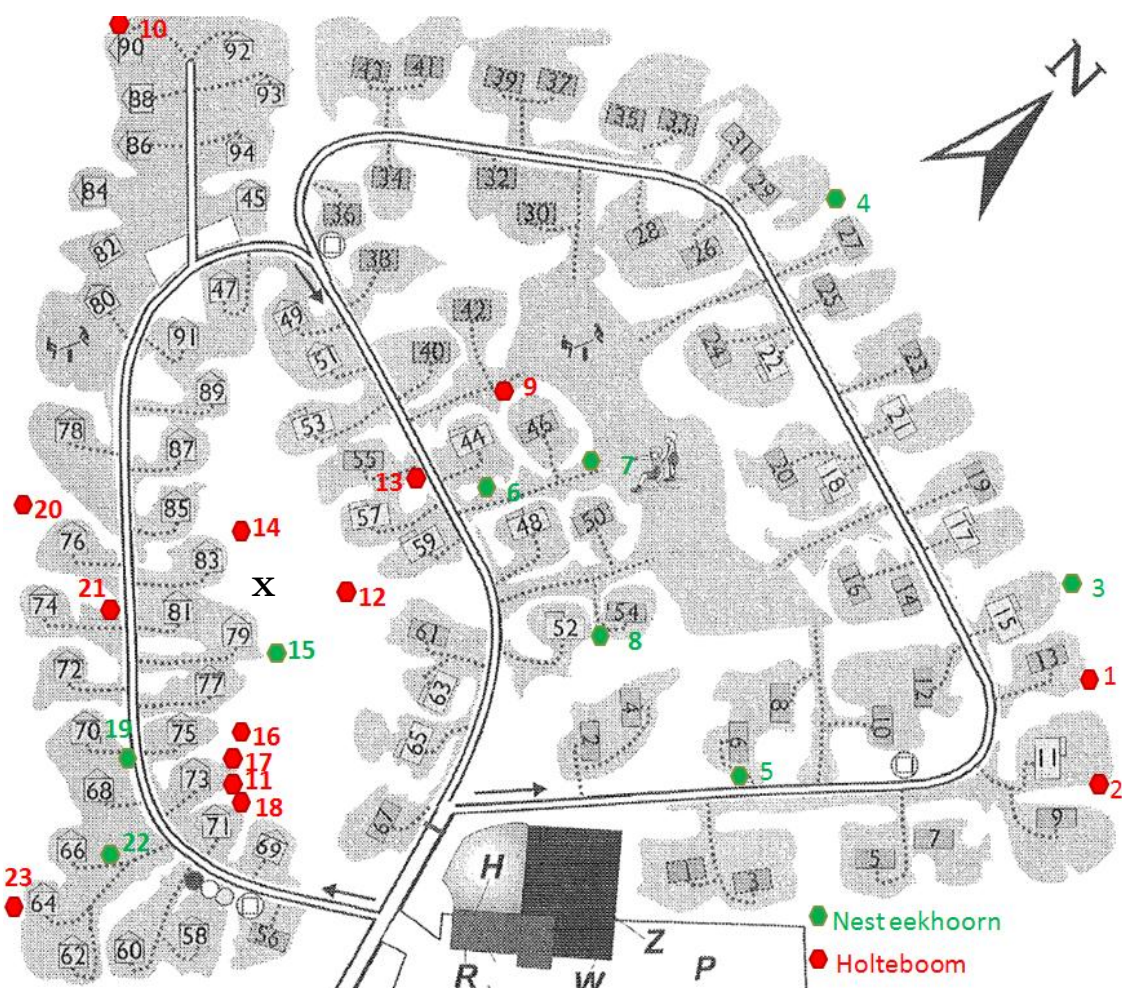
In het onderzoeksgebied zijn geen nesten van de Huismus aanwezig.

Huiswaluw

In het vakantiepark zijn in 2018 wel nesten, maar geen bewoonde nesten van de Huiswaluw aangetroffen.

Bosuil

Begin 2019 wordt het onderzoek naar de exacte locatie van de nestlocatie van de Bosuil uitgevoerd. Wel is tijdens het vleermuisonderzoek in 2018 op 14 september een roepende vrouwelijke Bosuil gehoord in het centrum van het park (locatie X in figuur 19). Nabij deze locatie zijn meerdere holtebomen aanwezig dus het zou best kunnen dat daar een nest zit. De vrij beschikbare data met betrekking tot de verspreiding van Bosuil in Limburg duiden eveneens op dit deel van het park voor wat betreft een potentiële nestlocatie. Ook is op 14 en 15 september een mannelijke Bosuil gehoord in de houtwal ten noorden van het park (traject trambaan) en in het bosje westelijk van het park aan de overkant van de Oude Luikerweg.

Figuur 19: Locatie van de holtebomen die in potentie als nestlocatie fungeren voor de Bosuil. Met de X is de globale locatie aangeduid waar de roep van de vrouwelijke Bosuil is gehoord op 14 september.

Overige vogelsoorten

In het onderzoeksgebied komen diverse vogelsoorten zonder jaarrond beschermd nest tot broeden. Een bijzondere broedvogelpopulatie is niet aanwezig. Echter, naast de individuele vogels zijn ook de nesten vanaf het moment van start nestbouw tot en met het uitvliegen van de jongen beschermd onder H3 van de Wet natuurbescherming.

4.2.3 Amfibieën, reptielen, vissen

Een duurzame aanwezigheid van beschermde amfibieën, reptielen en vissen in het plangebied is gezien het ontbreken van geschikt leefgebied uitgesloten.

4.2.4 Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden

Een duurzame aanwezigheid van beschermde dagvlinders, libellen en overige ongewervelden in het plangebied is gezien het ontbreken van geschikt leefgebied uitgesloten.

5 Effectbeoordeling i.r.t. de Wet natuurbescherming

Op basis van hoofdstuk 4 kan worden gesteld, dat bij de voorgenomen herontwikkeling en uitbreiding van het Vakantiepark Euverem rekening gehouden dient te worden met de aanwezigheid van Gewone dwergvleermuizen, Dassen, Eekhoorn, Grote bosmuizen, Huiswaluwen, Bosuil en vogels in het algemeen. Voor deze soorten wordt in dit hoofdstuk op globale wijze beschreven of de voorgenomen ingreep leidt tot overtreding van verbodsartikelen uit de wet natuurbescherming.

5.1 Zoogdieren - Gewone dwergvleermuis

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om vleermuizen (streng beschermd) opzettelijk te verstoren (door het verwijderen van de geleiding op de vliegroute), te doden (door het slopen van vakantiehuisjes met bewoonde vaste verblijfplaatsen) of de verblijfplaats te vernielen of te beschadigen (door het slopen van vakantiehuisjes, of het ondermijnen van de functionaliteit van een verblijfplaats door in te grijpen in essentiële delen van het leefgebied).

Vaste verblijfplaatsen

Uit het onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen binnen het plangebied is geconstateerd het merendeel van de vakantiehuisjes bewoond is en alle vakantiehuisjes in potentie als verblijfplaats zouden kunnen functioneren.

In verband met de herontwikkeling van het vakantiepark worden alle vakantiehuisjes gesloopt. Dit betekent automatisch het vernielen van de vaste verblijfplaatsen en daarmee overtreding van het verbod op vernieling of beschadiging van vaste rust- en voortplantingsplaatsen.

Vaste vliegroutes

In de huidige situatie is bebouwing en opgaand groen in ruime mate aanwezig in het plangebied. De aanwezige vakantiehuisjes worden vervangen door nieuwbouw, de aanwezige groenstructuur blijft grotendeels gehandhaafd en wordt aan de zuidzijde van het terrein uitgebreid. Zowel op de korte als de lange termijn zijn zodoende geen negatieve effecten te verwachten op vliegroutes van vleermuizen over het bungalowpark.

Foerageergebied

Bij de herontwikkeling van het bestaande vakantiepark blijft de aanwezige groenstructuur zoveel mogelijk gehandhaafd, omdat deze van grote waarde is voor de kwaliteit van het park. Op het uitbreidingsdeel worden beplantingen aangebracht vergelijkbaar met het bestaande gedeelte. Op die manier blijft het foerageergebied voor de Gewone dwergvleermuis gehandhaafd en wordt het zelfs uitgebreid. Van een negatief effect op de functionaliteit van het leefgebied van de populatie is zodoende geen sprake.

Verlichting

In de huidige situatie staan verspreid over het plangebied lantaarnpalen van circa 4 meter hoog met een naar beneden gerichte lichtbundel en ontbreekt buitenverlichting bij de huisjes. De opgaande beplantingen op het terrein zijn circa 15 meter hoog. De huidige wijze waarop het bungalowpark benut wordt door met name de Gewone dwergvleermuizen duidt erop dat de huidige plaatsing van lantaarnpalen geen bezwaar vormt voor de vleermuizen. Het herzien van de buitenverlichting van het vakantiepark naar aanleiding van de herontwikkeling en uitbreiding van het park kan tot een afname van de functionaliteit leiden van het vakantiepark als leefgebied voor de Gewone dwergvleermuis. In beginsel dient uitgegaan te worden van overtreding van het verbod op vernieling en beschadiging van vaste rust- en voortplantingsplaatsen.

Geluid

De geluidsniveaus in het vakantiepark beperken zich tot het geluid van recreatie activiteiten en de auto's van de gasten. Die situatie blijft in de toekomst gelijk, aangezien de functie van het vakantiepark ongewijzigd blijft. Van geluidsverstoring voor vleermuizen is zodoende geen sprake.

Conclusie

Overtreding van het verbod of vernieling van vaste rust- en voortplantingsplaatsen is een gevolg van de voorgenomen ingreep. Het treffen van maatregelen in het kader van de zorgplicht is noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren - Das

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om Dassen (beschermde) opzettelijk te doden of te vangen (in dit kader niet relevant) of vaste voortplantings- en rustplaatsen van de soort te vernielen of te beschadigen (door fysieke ingrepen of het ondermijnen van de functionaliteit van de dassenburcht/bijburcht/vluchtpijp).

Vaste verblijfplaatsen

De dassenburcht aan de noordzijde van het plangebied blijft behouden bij de herontwikkeling van de bungalows. De nieuwe vakantiehuisjes komen op dezelfde locatie te staan als de oude. Van vernieling van de dassenburcht is zodoende geen sprake. Zonder specifiek op de Das gerichte maatregelen kunnen de sloop- en bouwwerkzaamheden en het functioneren van de nieuwe vakantiehuisjes wel leiden tot een verlies aan functionaliteit van de kraamburcht en daarmee leiden tot overtreding van het verbod op vernieling of beschadiging van een vaste voortplantings- of rustplaats.

Vaste routes

De dassenburcht is gelegen binnen de begrenzing van het bestaande vakantiepark. Het foerageergebied ligt buiten het vakantiepark, waarvoor de Das een aantal wissels gebruikt die onder het hekwerk doorgaan dat rondom het park aanwezig is. Uitgaande van de volledige herontwikkeling van het vakantiepark ontstaat hier een potentiële overtreden van het verbod op het vernielen of beschadigen van een vaste voortplantings- of rustplaats indien na vervanging van het hekwerk doorgangen voor de Das ontbreken.

Foerageergebied

Het foerageergebied ligt geheel buiten het vakantiepark en zal zich, gezien de positionering van bijburchten, voornamelijk in noordwestelijke richting uitstrekken. Desondanks worden ook de randen van het vakantiepark en de aangrenzende weide aan de zuidwestzijde gebruikt om te foerageren. Gezien de sinds 2011 sterk geïntensiverde dassenactiviteit kan de uitbreiding van het vakantiepark leiden tot een verlies aan functioneel leefgebied. Dit kan leiden tot negatieve effecten op de functionaliteit van de dassenburcht en de aanwezige dassenfamilie en zodoende tot overtreding van het verbod op het vernielen of beschadigen van een vaste voortplantings- of rustplaats. Dit is het geval indien de landschappelijke inpassing van de uitbreiding van het park niet bijdraagt aan het voedselaanbod voor de Das.

Verlichting

In de huidige situatie staan verspreid over het plangebied lantaarnpalen van circa 4 meter hoog met een naar beneden gerichte lichtbundel en ontbreekt buitenverlichting bij de huisjes. De opgaande beplantingen op het terrein zijn circa 15 meter hoog. De huidige wijze waarop het

bungalowpark benut wordt door de Das duidt erop dat de huidige plaatsing van lantaarnpalen geen bezwaar vormt. Het herzien van de buitenverlichting van het vakantiepark naar aanleiding van de herontwikkeling en uitbreiding van het park kan tot een afname van de functionaliteit leiden van de dassenburcht. In beginsel dient daarom uitgegaan te worden van overtreding van het verbod op vernieling en beschadiging van de vaste rust- en voortplantingsplaats van de Das.

Geluid

De geluidsniveaus in het vakantiepark beperken zich tot het geluid van recreatie activiteiten en de auto's van de gasten. Die situatie blijft in de toekomst gelijk, aangezien de functie van het vakantiepark ongewijzigd blijft. Van geluidsverstoring voor Dassen die de functionaliteit van de dassenburcht bedreigt is zodoende geen sprake.

Optische verstoring

In verband met de renovatie van het bestaande bungalowpark kan de situatie ontstaan dat de dassenburcht in het volle zicht komt te liggen van de nieuwe bungalows. Dit kan een verstoring opleveren voor de Dassen, met name wanneer op warme zomeravonden toeristen langer op het terras bij de bungalow verblijven, waardoor Dassen min of meer gedwongen worden langer ondergronds te blijven. Dit kan leiden tot een overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Het uitvoeren van mitigerende maatregelen om tot een afscherming van de dassenburcht ten opzichte van de meest nabij gelegen nieuwe bungalows te komen is dan ook noodzakelijk.

Conclusie

De voorgenenomen ingreep leidt zonder maatregelen tot overtreding van verboden uit de Wet natuurbescherming. Het treffen van maatregelen in het kader van de zorgplicht is noodzakelijk.

5.3 Zoogdieren - Eekhoorn

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om Eekhoorns (beschermd) opzettelijk te doden of te vangen (door het rooien van een nestboom) of vaste voortplanting- en rustplaatsen van de soort te vernielen of te beschadigen (door het rooien van de betreffende boom, of het ondermijnen van de functionaliteit van een verblijfplaats door in te grijpen in essentiële delen van het leefgebied).

Conform de provinciale omgevingsverordening bestaat voor de Eekhoorn met betrekking tot het vangen van exemplaren en het vernielen of beschadigen van rust- en voortplantingsplaatsen een vrijstelling. Deze vrijstelling geldt in de maanden maart tot en met april en juli tot en met november.

Vaste verblijfplaatsen

Verspreid over het park is een negental eekhoornnesten aanwezig, waarschijnlijk behorend tot twee territoria van de Eekhoorn. Als gevolg van de herinrichting van het park dienen diverse bomen gerooid te worden. Daaronder bevindt zich een drietal bomen waarin op dit moment een eekhoornnest aanwezig is. Dit leidt tot overtreding van het verbod op het vernielen of beschadigen van een vaste voortplantings- of rustplaats.

Leefgebied

Het beboste karakter van het vakantiepark blijft behouden. Tevens worden nieuwe beplantingen aangebracht, zowel op het bestaande terrein als op het terrein van de uitbreiding. In dat opzicht blijft de functionaliteit van het terrein als leefgebied voor de Eekhoorn overeind en wordt het aan de zuidwestzijde zelfs uitgebreid. De ingreep in het leefgebied leidt zodoende niet tot

overtreding van het verbod op vernielen of beschadigen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van de Eekhoorn.

Overige verstoring

De Eekhoorns zijn gewend aan het functioneren van het terrein als vakantiepark en laten zich hierdoor niet snel verjagen. Het ligt daarom niet in de lijn der verwachting dat de herontwikkeling van het vakantiepark tot dermate grote wijzigingen leidt dat de aanwezigheid van vakantieangers verstorend werkt voor de Eekhoorn.

Conclusie

De voorgenomen ingreep leidt zonder maatregelen tot overtreding van verboden uit de Wet natuurbescherming. Het treffen van maatregelen in het kader van de zorgplicht is noodzakelijk.

5.4 Zoogdieren - Grote bosmuis

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om Grote bosmuizen (beschermd) opzettelijk te doden of te vangen (met bijvoorbeeld muizenvallen) of vaste voortplanting- en rustplaatsen van de soort te vernielen of te beschadigen (door het vergraven van het terrein, of het ondermijnen van de functionaliteit van een verblijfplaats door in te grijpen in de vegetatiestructuur).

Leefgebied

De vaste verblijfplaatsen van Grote bosmuis bevinden zich voornamelijk tussen boomwortels van grote bomen, waarbij veelal bestaande gangenstelsels van andere zoogdieren benut worden. De soort leeft waarschijnlijk nog steeds aan de noordrand van het vakantiepark, aan de zijde van de Euveremsveldweg. De ingreep aan deze zijde van het terrein is beperkt, mede vanwege het aanwezige talud. De functionaliteit van het leefgebied wordt niet aangetast. Desalniettemin kunnen als gevolg van rooiwerkzaamheden aan deze zijde van het terrein individuen gedood worden, zodat een (weliswaar kleine) kans op overtreding van het verbod uit artikel 3.10 ontstaat.

Conclusie

De voorgenomen ingreep leidt zonder maatregelen tot een potentiële overtreding van verboden uit de Wet natuurbescherming. Het treffen van maatregelen in het kader van de zorgplicht is wenselijk.

5.5 Vogels met jaarrond beschermd nest

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om vogels (alle inheemse soorten streng beschermd) opzettelijk te doden of te vangen (door het rooien van een nestboom in het broedseizoen), nesten of eieren te vernielen of te beschadigen (door het rooien van de betreffende boom, of het ondermijnen van de functionaliteit van de nesten door het broeden te verstoren met werkzaamheden in de directe omgeving), of vogels opzettelijk te verstoren (door een ingreep te doen die het leefgebied verstoort, aantast of ongeschikt maakt). Dit laatste geldt overigens niet, indien de gunstige staat van instandhouding van de populatie er niet onder te lijden heeft.

Huiszwaluw

Jaarronde beschermde nesten

In 2018 heeft de Huiszwaluw niet gebroed in het vakantiepark. Het nog resterende nest is echter wel beschermd en dient als aanleiding voor de in 2019 uit Afrika terugkerende Huiszwaluwen om hier te gaan broeden. Het nest toont de Huiszwaluwen ook dat het gebouw geschikt is voor de bouw van nieuwe nesten. De sloop van het hoofdgebouw van het vakantiepark leidt automatisch tot vernieling van het jaarrond beschermde nest.

Foerageergebied

Het vakantiepark voorziet naast de mogelijkheid tot nestbouw en een onbelemmerde aanvliegroute niet in essentieel foerageergebied voor de soort. De kern van het foerageergebied ligt oostelijk en zuidelijk van het vakantiepark boven de weides langs de Gulp. Op het vakantiepark zelf ontbreekt de gewenste openheid om te foerageren. De herontwikkeling en uitbreiding van het vakantiepark leidt zodoende niet tot aantasting van essentieel foerageergebied en daarmee tot de aantasting van de functionaliteit van de leefgebied van de soort.

Conclusie

Overtreding van het verbod of vernieling van vaste rust- en voortplantingsplaatsen is een gevolg van de voorgenomen ingreep. Het treffen van maatregelen in het kader van de zorgplicht is noodzakelijk.

Bosuil

Jaarronde beschermde nesten

De nestlocatie van de Bosuil bevindt zich naar alle waarschijnlijkheid op het zuidwestelijk terreingedeelte van het vakantiepark. Nader onderzoek naar de locatie is ingepland voor 2019. Een aantal van de hier aanwezige holtebomen (potentiële broedlocaties) dient gerooid te worden. Dit leidt mogelijk tot overtreding van het verbod op het vernielen van nesten.

Foerageergebied

De herontwikkeling van het vakantiepark voorziet in het behoud van een groot deel van de beplantingen en de aanplant van nieuwe opgaande beplantingen zowel op het bestaande park en op het terrein van de uitbreiding. Foerageergebied blijft daarmee in voldoende mate aanwezig, ook op de lange termijn.

Conclusie

Overtreding van het verbod of vernieling van vaste rust- en voortplantingsplaatsen is een gevolg van de voorgenomen ingreep. Het treffen van maatregelen in het kader van de zorgplicht is noodzakelijk.

5.6 Vogels zonder jaarrond beschermd nest

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om vogels (alle inheemse soorten streng beschermd) opzettelijk te doden of te vangen (door het rooien van een nestboom in het broedseizoen), nesten of eieren te vernielen of te beschadigen (door het rooien van de betreffende boom, of het ondermijnen van de functionaliteit van de nesten door het broeden te verstoren met werkzaamheden in de directe omgeving), of vogels opzettelijk te verstoren (door een ingreep te doen die het leefgebied verstoort, aantast of ongeschikt maakt). Dit laatste geldt overigens niet, indien de gunstige staat van instandhouding van de populatie er niet onder te lijden heeft.

In het onderzoeksgebied komen diverse vogelsoorten zonder jaarrond beschermd nest tot broeden. Om overtreding van artikel 3.1 te voorkomen, wordt rekening gehouden met het broedseizoen bij de planning van de herontwikkeling van het vakantiepark. Ook herstelt het broedbiotoop zich herontwikkeling en uitbreiding van het vakantiepark als gevolg van aanplant van bomen en struiken ten behoeve van de landschappelijk inpassing van het vakantiepark. Vanuit die context bestaat geen noodzaak voor het aanvragen van een ontheffing.

6 Gunstige staat van instandhouding

Voor de aangetroffen (streng) beschermde soorten is in dit hoofdstuk aangegeven hoe de gunstige staat van instandhouding is en hoe deze in verhouding staat met de effecten van de voorgenomen herontwikkeling en uitbreiding van het vakantiepark.

Gewone dwergvleermuis

De Gewone dwergvleermuis betreft een algemeen voorkomende cultuurvolgende vleermuis die in Zuid-Limburg binnen vrijwel alle kilometerhokken aanwezig is. De soort is gebouwbewonend. De aanwezigheid van een kolonie van meer dan 100 individuen in een betrekkelijk kleine buurtschap is vrij uitzonderlijk. Tijdens het vleermuisonderzoek in 2010/2011 bleek de kolonie ongeveer even groot te zijn. Het vakantiepark herbergt daarmee een stabiele populatie Gewone dwergvleermuizen. De vakantiehuysjes zijn jaarrond in gebruik en kennen daardoor een redelijk stabiel binnenklimaat, zodat het niet ondenkbaar is dat de kolonie jaarrond van het vakantiepark gebruik maakt.

In de omgeving van Euverem zijn op basis van de beschikbare data nog drie andere kolonies van vergelijkbare omvang bekend, te weten in Gulpen en in Scheulder. Gezien de landschappelijke inrichting van het gebied en vleermuisonderzoek in de omgeving is het realistisch dat deze kolonies onderling in contact staan en mogelijk ook uitwisseling plaats vindt.

Het vervangen van de vakantiehuysjes maakt, dat alle aanwezige verblijfplaatsen van de kolonie verdwijnen. Zonder maatregelen te treffen leidt dit tot een ongewenste achteruitgang in de gunstige staat van instandhouding van de regionale populatie, aangezien een belangrijke kraamkolonie verdwijnt.

Mitigerende maatregelen in tijd (afstemming planning, bouwrouting) en ruimte (aanbieden nieuw verblijfplaatsen) dragen bij aan het behoud van de kolonie van Vakantiepark Euverem. Alleen op die wijze is de gunstige staat van instandhouding van de regionale populatie te waarborgen.

Laatvlieger

de Laatvlieger betreft een vrij algemeen voorkomende cultuurvolgende vleermuis die in Zuid-Limburg de laatste tien jaar slechts in een beperkt aantal kilometerhokken is waargenomen. De soort is gebouwbewonend. Het aantreffen van enkele foeragerende individuen op het vakantiepark is niet geheel uitzonderlijk en komt overeen met het beeld uit 2011. Ook toen zijn geen vaste verblijfplaatsen van de soort vastgesteld. De potentie op de aanwezigheid van de zomer-/paarverblijf in het vakantiepark lijkt aanwezig, maar moet waarschijnlijk in de omgeving van het vakantiepark worden gezocht.

Data met betrekking tot de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen in de ruime omgeving van het vakantiepark ontbreken.

Het vervangen van de vakantiehuysjes en het receptiegebouw maakt, dat alle aanwezige potentiële verblijfplaatsen voor de Laatvlieger verdwijnen. Zonder maatregelen te treffen leidt dit in potentie tot een ongewenste achteruitgang in de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie, aangezien een deel van de jaarlijks gebruikte verblijfplaatsen verdwijnt.

Mitigerende maatregelen in tijd (afstemming planning, bouwrouting) en ruimte (aanbieden nieuw verblijfplaatsen) dragen bij aan het behoud van de (potentiële) paar- en zomerverblijfplaatsen voor de Laatvlieger. Alleen op die wijze is de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie te waarborgen.

Das

De dassenburcht op het vakantiepark betreft een kraamburcht. De dassenfamilie bezit daarnaast nog enkele bijburchten noordwestelijk van het plangebied. Ten opzichte van de inventarisatie uit 2010/2011 is de dassenfamilie in omvang toegenomen. Dat betekent dat de dassenfamilie zich hier thuis voelt en weinig hinder ondervindt van de gasten in de vakantiehuisjes.

In de ruime omgeving van het vakantiepark wonen meerdere dassenfamilies op burchten waar ook voortplanting plaatsvindt, zodat sprake is van een gezonde regionale populatie.

De herinrichting van het vakantiepark leidt, zonder maatregelen, tot een potentiële vernieling van de burchtlocatie. Dit kan leiden tot het permanent verlaten van de dassenburcht door de dassenfamilie. Indien maatregelen ter bescherming van de dassenfamilie en de dassenburcht worden genomen en ter landschappelijke inpassing van de uitbreiding van het vakantiepark, ligt het niet in de lijn der verwachting dat de gunstige staat van instandhouding van de regionale dassenpopulatie in het geding is. Dit is mede gezien de dichtheid aan Dassen in de omgeving.

Eekhoorn

Het voorkomen van de Eekhoorn is niet beperkt tot vakantiepark Euverem. De soort komt in de wijde omgeving van het Gulpdal voor en is hier, voor zover bekend, niet in haar voorkomen bedreigt.

De herontwikkeling van het vakantiepark gaat gepaard met het rooien van een deel van de beplanting in verband met de bouw van nieuwe vakantiehuisjes. Daarnaast worden nieuwe beplantingen aangebracht, mede ter landschappelijke inbedding van de uitbreiding van het vakantiepark. Functioneel leefgebied voor de Eekhoorn blijft voorhanden. In dat kader ligt het niet in de lijn der verwachting dat de gunstige staat van instandhouding van de regionale populatie van de soort in het geding is.

Grote bosmuis

De Grote bosmuis komt niet alleen voor langs de noordrand van het vakantiepark, maar leeft verspreid over de bossen op de westelijke helling van het Gulpdal. De herontwikkeling van het vakantiepark gaat gepaard met het rooien van een deel van de beplanting in verband met de bouw van nieuwe vakantiehuisjes. Daarnaast worden nieuwe beplantingen aangebracht, mede ter landschappelijke inbedding van de uitbreiding van het vakantiepark. De leefomgeving van de Grote bosmuis wordt daarbij nauwelijks aangetast en verbindingen met de omliggende populaties blijven behouden, terwijl op termijn een geleidelijke uitbreiding van geschikt leefgebied ontstaat. In dat opzicht is geen sprake van een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie.

Huiszwaluw

De Huiszwaluw komt als broedvogel voor in de buurtschap Euverem en ter plekke van hoeve Groenendaal. Dit betreft de lokale populatie. De regionale populatie is verspreid over Euverem en de omliggende dorpen/buurtschappen.

Met de sloop van het huidige receptiegebouw verdwijnen de nestlocaties op het vakantiepark. Gezien het beperkte aantal aanwezige nesten leidt dit niet tot een onevenredige aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de regionale populatie, omdat de buurtschap en hoeve Groenendaal nog voldoende potentiële nestlocaties bezitten. Daardoor en door het plaatsen van een zwaluwtil is het effect van de herinrichting van het vakantiepark op de korte termijn ontwikkeling van de regionale populatie van de Huiszwaluw te verwaarlozen.

Bosuil

De Bosuil komt als broedvogels voor in de wijde omgeving van vakantiepark Euverem ter plekke van de hellingbossen langs Gulp en Geul. De lokale populatie concentreert zich echter op en om het vakantiepark.

Door de herinrichting van het vakantiepark verdwijnt naar alle waarschijnlijkheid de huidige nestlocatie (wordt getraceerd in 2019). Gezien het beperkte aantal in potentie als nestlocatie aanwezige en te behouden holtebomen vormt de ingreep een onevenredige aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie. De opgaande groenstructuur van het bestaande vakantiepark wordt op verschillende plekken gewijzigd. Het groene karakter van het vakantiepark blijft echter behouden. Indien maatregelen ter bescherming van de nestboom of vervangende nest(kast)en aangeboden kunnen worden, ligt het niet in de lijn der verwachting dat de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie van de Bosuil in het geding is.

7 Ecologisch werkplan

Teneinde overtreding van verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming te voorkomen dan wel de gevolgen van de herontwikkeling en uitbreiding van het vakantiepark zoveel mogelijk te beperken worden de volgende maatregelen getroffen. In paragraaf 7.1 wordt allereerst ingegaan op de maatregelen per soort. Deze maatregelen zijn vervolgens in paragraaf 7.2 in chronologische volgorde van de werkplanning geplaatst. Daarna worden in paragraaf 7.3 nog enkele algemene maatregelen beschreven. Paragraaf 7.4 vormt vervolgens een toelichting op de definitie van de deskundige.

7.1 Maatregelen per soort

Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger

Basis

- Alle vakantiehuisjes, het receptiegebouw uitgezonderd, worden bewoond door een populatie Gewone dwergvleermuizen. Mogelijk is tevens één zomer/paarverblijf aanwezig van de Laatvlieger.
- De populatie Gewone dwergvleermuizen is het gehele jaar op het vakantiepark aanwezig. Massa-winterverblijven ontbreken echter.
- Alle nieuwe vakantiehuisjes, met uitzondering van de in de grond te realiseren huisjes, worden voorzien van vaste verblijfplaatsen.
- Additioneel wordt een tweetal vleermuistorens gebouwd.
- Sloop en nieuwbouw gebeurt in een aaneengesloten bouwcyclus, waarbij minimaal een 6 maanden (excl. winterslaapperiode) gewenningstermijn aanwezig is tussen de oude situatie en het eerste deel van de nieuwe situatie.
- Het ongeschikt maken van de bestaande verblijfplaatsen gebeurt, gezien het jaarrond gebruik door de Gewone dwergvleermuizen en op basis van de monitoringsresultaten in 2019, in één of twee periodes, te weten 1 september t/m 15 oktober 2019 (noordoostelijk terreindeel) en 15 april t/m 15 mei 2020 (zuidwestelijk terreindeel), of zal naar dezelfde periode in het daaropvolgende jaar doorschuiven bij gewijzigde planning. De volgorde van eerst de noordoostzijde en daarna de zuidwestzijde blijft ongewijzigd maar kan worden bijgesteld op basis van de resultaten van de monitoring.
- Vanwege de planning van de eerste ronde van ongeschikt maken van huisjes, zal voorzien worden in tijdelijke verblijfplaatsen in de vorm van 24 vleermuiskasten, zodat ook in 2019 een geslaagde paarperiode kan plaatsvinden.

Voorbereiding

- Bouw vleermuistorens in winter 2018/2019. Op een tweetal locaties op het vakantiepark wordt een vleermuistoren gebouwd conform het ontwerp van Faunus Nature Creations (zie losse bijlage). Deze toren is geschikt voor zowel Gewone dwergvleermuis als Laatvlieger. De uitgangspunten voor de vormgeving zijn gebaseerd op een ontwerp van de Zoogdiervereniging (2011) en op ervaring met vleermuistorens van Faunus Nature Creations zelf.
- Belangrijke kanttekening bij voorgaand punt is, dat de temperatuur in de winter in de vleermuistoren niet onder het vriespunt mag zakken, ook niet na een aanhoudende vorstperiode.
- In de regel wordt door de Gewone dwergvleermuis een zekere mate van dagfluctuatie van de temperatuur geaccepteerd (zoals het geval is in de aanwezige vakantiehuisjes), maar over het geheel gaat de voorkeur van de soort uit naar objecten die langzaam op de

buitentemperatuur reageren.

- Een derde belangrijke kanttekening is de luchtvochtigheid. Deze dient in de winter in de vleermuistoren tot 90% op te kunnen lopen. Een aarden bodem in de toren is in dat kader essentieel. Eventueel kan de toren iets lager geplaatst worden dan zijn omgeving, zodat inzijgend regenwater in de lössbodem naar de toren toe trekt en zo bijdraagt aan de luchtvochtigheid in de toren.
- De voorzieningen voor vleermuizen die worden geïntegreerd in de nieuwe vakantiehuisjes zijn nader vormgegeven in het voorstel van Faunus Nature Creations (zie losse bijlage). De voorzieningen in de nieuw te bouwen huisjes zijn geschikt als zomer/paarverblijf en als kraam/winterverblijf. Het receptiegebouw wordt eveneens geschikt gemaakt voor vleermuizen en zal van een dakrand worden voorzien die toegankelijk is voor zowel Gewone dwergvleermuis als Laatvlieger.
- De nieuwe terreinverlichting van het vakantiepark voegt zich naar de aanwezigheid van de populatie Gewone dwergvleermuizen. De spreiding van lantaarnpalen over het park is vergelijkbaar met de huidige situatie. Ook in de nieuwe situatie worden naar beneden gerichte armaturen benut. Daarbij wordt een amberkleurig licht toegepast.
- Monitoring. Gedurende de werkzaamheden wordt de vleermuispopulatie door een ecologisch deskundige gevolgd. Doelstelling van de monitoring is te volgen hoe de populatie omgaat met de herontwikkeling en uitbreiding van het vakantiepark en de vervanging van de vaste verblijfplaatsen. Zo nodig leiden de resultaten van de monitoring tot bijstelling van de getroffen en te treffen mitigerende maatregelen. In 2019 heeft monitoring tevens als doel het functioneren van de torens en de tijdelijke voorzieningen na te gaan, op basis waarvan in overleg met de ecologisch deskundige positieve dan wel behoudende keuzes gemaakt worden ten aanzien van de sloop- en bouwplanning.

Planning

- In de winter 2018/2019, maar uiterlijk in maart 2019, wordt een tweetal vleermuistorens gebouwd en wordt een 24tal tijdelijke vleermuiskasten opgehangen die als paarverblijf kunnen dienen.
- De uitbreiding van het vakantiepark vindt plaats na afloop van het broedseizoen 2019. Daarbij worden nieuwe vaste verblijfplaatsen voor Gewone dwergvleermuizen geïntegreerd in de te bouwen huisjes.
- Het receptiegebouw wordt uiterlijk in maart 2019 gesloopt, dus nog voor de periode dat deze als mogelijke zomer/paarplaats fungeert voor de Laatvlieger. Indien gewenst kunnen in diezelfde periode de niet door vleermuizen bewoonde huisjes (nr 1, 2, 3, 56, 65, 67) rondom het receptiegebouw gesloopt worden.
- In de periode 1 september tot en met 15 oktober 2019 wordt het noordoostelijk deel van het bestaande park aangepakt door de huisjes ongeschikt te maken voor vleermuizen onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Deze ingreep wordt gevolgd door sloop en nieuwbouw. Het betreft de huisjes aan de noordoostzijde van het park (globaal gezien de huisjes nr 1-44, 46, 48, 50, 52, 54).
- In de periode 15 april tot en met 15 mei 2020 wordt het zuidwestelijk deel van het bestaande park aangepakt door de huisjes ongeschikt gemaakt voor vleermuizen onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Dit wordt gevolgd door sloop en nieuwbouw. Het betreft de huisjes aan de zuidwestzijde van het park (globaal gezien de huisjes nr 45, 47, 49, 51, 53, 55-94).
- Deze tweedeling in de sloopwerkzaamheden in het park wordt bijgesteld op basis van de monitoringsresultaten uit 2019, waarbij in het geval van een positief gebruik van de vleermuistorens door de populatie Gewone dwergvleermuizen in overleg met de

ecologisch deskundige wordt gekozen voor een ruimere eerste sloopronde. Het geheel laten vervallen van de sloopronde in voorjaar 2020 wordt slechts overwogen indien tijdig voorafgaand aan de winterslaapproiode 2019/2020 de eerste nieuwe vakantiehuisjes met permanente vleermuisverblijven kunnen worden opgeleverd. Ook deze keuze zal niet zonder toestemming van de ecologisch deskundige worden gemaakt.

- Zoals onder 'basis' is aangegeven schuiven de hiervoor genoemde data een jaar door indien de planning door omstandigheden bijgesteld moet worden.
- De tijdelijke vleermuis kasten worden in de winter na oplevering van het compleet gerenoveerde vakantiepark verwijderd.

Praktische maatregelen

- Ongeschikt maken huisjes met plat dak. Na een monitoringsronde in de vroege ochtend voorafgaand aan het ongeschikt maken worden de huisjes vrijgegeven waar geen vleermuisactiviteit is waargenomen. Sloop begint met het verwijderen van de boeiboorden van alle vrijgegeven huisjes om daarmee zekerheid te verkrijgen dat daadwerkelijk geen vleermuizen aanwezig zijn en zo een 'laatste vluchtmogelijkheid' te creëren. Huisjes waar wel activiteit is geconstateerd én waar een duidelijke invliegopening gesignaleerd is, worden dezelfde dag in overleg met de ecologisch deskundige van een exclusionflap voorzien. Voor de overige niet vrijgegeven maar te slopen huisjes wordt in overleg met de deskundige een passende werkwijze afgesproken. Dit kan bijvoorbeeld het creëren van tocht zijn door het strategisch verwijderen van delen van het boeibord. Twee dagen na het treffen van maatregelen bij de niet vrijgegeven huisjes volgt een controleronde door de ecologisch deskundige om de laatste te slopen huisjes definitief vrij te geven.
- Ongeschikt maken huisjes met puntdak, waarin zich ook de kraam/overwinteringsverblijven bevinden. Na een monitoringsronde in de vroege ochtend voorafgaand aan het ongeschikt maken worden de huisjes vrijgegeven waar geen vleermuisactiviteit is waargenomen. Sloop begint met het blootleggen van de spouwen in de kopgevels door het verwijderen van een dakdeel van de huisjes met puntdak om daarmee zekerheid te verkrijgen dat daadwerkelijk geen vleermuizen meer aanwezig zijn en zo een 'laatste vluchtmogelijkheid' te creëren. Huisjes waar wel activiteit is én waar een duidelijke invliegopening gesignaleerd is, worden dezelfde dag in overleg met de ecologisch deskundige van een exclusionflap voorzien. Voor de overige niet vrijgegeven maar te slopen huisjes wordt in overleg met de ecologisch deskundige een passende werkwijze afgesproken. Dit kan bijvoorbeeld het creëren van tocht zijn door het strategisch verwijderen van delen van een boeibord/dakplaat. Twee dagen na het treffen van maatregelen bij de niet vrijgegeven huisjes volgt een controleronde door de ecologisch deskundige om de laatste te slopen huisjes definitief vrij te geven.
- Het vrijgeven van huisjes voor sloop door de ecologisch deskundige wordt afgestemd op het werktempo en het werkplan van de aannemer voor het betreffende terreingedeelte en kan als gevolg daarvan meer rondes beslaan dan hierboven beschreven. De randvoorwaarden ten aanzien van de planning vormen daarbij het kritisch kader.
- Omgang met onverwachte situaties. Als tijdens de sloopwerkzaamheden onverhoopt toch nog vleermuizen worden aangetroffen moeten de werkzaamheden ter plekke onmiddellijk worden gestaakt. Gewacht moet worden tot de vleermuizen uit zichzelf vertrokken zijn. In geen geval mogen zij worden gevangen en verplaatst! In evident gevaarlijke onomkeerbare situaties zal door de ecologisch deskundige overleg plaats vinden met bevoegd gezag over te nemen stappen.

Monitoring

- Monitoring is gericht op twee zaken; de spreiding van de populatie over het vakantiepark en de acceptatie van de nieuwe vleermuisverblijven enerzijds en de aanwezigheid van vleermuizen in de te slopen delen anderzijds.
- De monitoring van de gedragingen van de aanwezige vleermuispopulatie worden gedaan op basis van het meeste recente vleermuisprotocol in de jaren 2019, 2020, 2021 en 2022.
- De resultaten van de monitoring kunnen aanleiding zijn om het functioneren van de getroffen maatregelen te evalueren en zo nodig te herzien. In augustus 2019 worden de eerste resultaten ten aanzien van het gebruik de vleermuistorens en vakantiehuisjes geëvalueerd om zo tot een definitieve sloopvolgorde en planning te komen. Eind 2020 worden de eerste indrukken bekend ten aanzien van de nieuwbouw van de vakantiehuisjes. 2021 is dan het eerste jaar dat het vakantiepark in volle omvang in de vernieuwde situatie kan worden gemonitord. De monitoring in 2022 dient om een indruk te krijgen van stabiliteit van de aanwezige populatie Gewone dwergvleermuizen en daarmee van de gunstige staat van instandhouding ervan.

Das

Basis

- Aan de noordoostzijde van het vakantiepark ligt een kraamburcht van een dassenfamilie. Deze burcht strekt zich uit over het gehele talud langs de Euveremsveldweg tussen huisje nr 9 en huisje nr 27.
- Op enkele plekken kan de Das onder het hekwerk rondom het park doorkruipen.
- De kraamburcht dient functioneel en bereikbaar te blijven voor de dassenfamilie.
- De werkzaamheden aan deze zijde van vakantiepark vinden plaats buiten de voortplantingsperiode van de Das, zijnde december tot en met juni.

Voorbereiding

- In verband met de tunnels van de dassenburcht worden de nieuwe huisjes op de locatie van de bestaande huisjes gebouwd.
- De bestaande beplanting op het talud van de dassenburcht blijft gehandhaafd. Indien bomen gerooid dienen te worden in het kader van de zorgplicht (Burgerlijk wetboek), dan blijft de stobbe in de grond achter en wordt deze niet uitgefreesd.

Planning

- De werkzaamheden aan de zijde van de dassenburcht vinden plaats in de periode 1 september tot en met 30 november. In die periode vindt sloop en nieuwbouw plaats.
- Het is wenselijk dat de werkzaamheden binnen een zo kort mogelijke periode uitgevoerd worden.
- De werkzaamheden worden uitgevoerd tussen 07.00 uur 's morgens en 17.00 uur 's avonds. 's nachts is rust in het gebied gewenst.

Praktische maatregelen

- De kaarten behorende bij de maatregelen ten aanzien van de Das zijn opgenomen in bijlage 2.
- De kraamburcht wordt op aanwijzing van een ecologisch deskundige afgezet aan de zijde waar de sloop en nieuwbouw plaatsvindt, bij voorkeur met een kleinwildraster of een afzetnet/veiligheidsnet. Dit raster hoeft niet ingegraven te worden, maar dient slechts als niet te missen afzetting voor mens en dier. Deze wordt zo kort mogelijk voor aanvang van de werkzaamheden aangebracht en zo spoedig mogelijk na afronding van de werkzaamheden weer weggehaald. Op kaarten in bijlage 2 is de locatie van het raster indicatief aangeduid.

- Kapwerkzaamheden in het kader van de zorgplicht (Burgerlijk wetboek) ter plekke van de dassenburcht vinden plaats na broedseizoen 2019, maar voor december in verband met de start van de voortplantingsperiode.
- De aanplant van struweel als visuele scheiding tussen vakantiepark en dassenburcht vindt in dezelfde periode plaats. Nieuwe aanplant gebeurt met de hand in verband met de ondertunneling van het terrein door de Das.
- Binnen een straal van 20 meter van de kraamburcht worden werkzaamheden uitgevoerd in verband met sloop en nieuwbouw van vakantiehuisjes aan deze zijde van het vakantiepark. Om problemen met het gangenstelsel van de dassenburcht te voorkomen mag tussen de huisjes alleen met licht materieel gewerkt worden of met rijplaten. De zone blijft vrij van opslag van sloop en bouw materiaal en zal evenmin als gronddepot dienen.

Monitoring

- Teneinde de effecten van herontwikkeling van het vakantiepark op het terreingebruik van de Das te volgen wordt de dassenactiviteit doorlopend gemonitord door gebruik te maken van cameravallen;
- De monitoring richt zich zowel op de kraamburcht op het vakantiepark als de bijburchten noordelijk van het vakantiepark, behorende tot dezelfde dassenfamilie;
- De schouw voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden vormt de nulmeting.
- 1 monitoringsronde middels observatie van de burcht door een ecologisch deskundige vindt plaats gedurende de periode van sloopwerkzaamheden;
- 1 monitoringsronde middels observatie van de burcht door een ecologisch deskundige vindt plaats gedurende de periode van bouwwerkzaamheden (exterieur) voorafgaand aan de gevoelige periode.
- 1 monitoringsronde middels observatie van de burcht door een ecologisch deskundige vindt plaats gedurende de periode van bouwwerkzaamheden (interieur) in de gevoelige periode.
- 1 monitoringsronde middels observatie van de burcht door een ecologisch deskundige vindt plaats uiterlijk 1 maand na oplevering van de vakantiehuisjes.
- Indien bij een van de fysieke monitoringsrondes gedurende de werkzaamheden een verlaten kraamburcht wordt aangetroffen, wordt het werk ter plekke stilgelegd om te evalueren wat daarvan de oorzaak is. Daarom is ook monitoring van de bijburchten buiten het vakantiepark met cameravallen noodzakelijk. Zo nodig worden alternatieve werkhandelen voor de sloop of bouw van de vakantiehuisjes afgesproken met ontwikkelaar en aannemer, teneinde de verstoring te verhelpen. Extra controlerondes kunnen daarbij noodzakelijk zijn.

Eekhoorn

Basis

- Op het vakantiepark is een negenaantal bomen met eekhoornnesten aanwezig.
- Drie nestbomen kunnen niet behouden blijven.
- Rooiwerkzaamheden kunnen uitgevoerd worden in de periode maart en april en/of juli tot en met november. Daarmee wordt de gevoelige periode van de Eekhoorn vermeden en kan gebruik worden gemaakt van de provinciale vrijstelling ten aanzien van het vernielen of beschadigen van eekhoornnesten.

Voorbereiding

- Nestbomen die behouden kunnen blijven, blijven zo mogelijk met inbegrip van de eromheen staande bomen behouden. Dit heeft de voorkeur in verband met de in elkaar grijpende boomkronen.

Planning

- Het kappen en rooien van drie nestbomen van de Eekhoorn en de direct eromheen staande bomen vindt plaats in de periode 15 augustus tot en met november 2019.
- De vrijstellingsperiode maart en april wordt niet benut voor kap- en rooiwerkzaamheden in verband met het broedseizoen van vogels. Dit geldt tevens voor de periode juli tot half augustus.

Praktische maatregelen

- Voor zover kapwerkzaamheden geen relatie hebben met beschermde soorten uit dit projectplan zullen deze worden uitgevoerd in de winter 2018/2019.
- Om te voorkomen dat per ongeluk nestbomen worden gezaagd, zullen in overleg met een ecologisch deskundige afspraken worden gemaakt over het bessen van de deze winter te rooien bomen, dan wel het afzetten/markeren van vooralsnog te behouden bomen en boomgroepen. Het kapplan kan hiertoe het beste gesplitst worden in een kaart voor de nu te rooien beplantingen en een kaart voor de na de bouwvak 2019 te rooien beplantingen.

Grote bosmuis

Basis

- De Grote bosmuis komt waarschijnlijk voor in de bosrand aan de zijde van de Euveremsveldweg.
- Maatregelen die getroffen worden voor de Das hebben een gunstige effect op het behoud van een populatie van de Grote bosmuis op het terrein van het vakantiepark. De instandhouding van de groene rand van het park aan de noordwestzijde draagt hier ook aan bij.

Praktische maatregelen

- In verband met de positionering van de nieuwe vakantiehuisjes wordt een tweetal bomen in de beplantingsrand aan de noordwestzijde van het park gekapt. Door daarbij net als aan de zijde van de dassenburcht de stobben in de grond achter te laten blijven eventueel aanwezige muizenholen gehandhaafd.
- Het is niet toegestaan de beplantingsrand te benutten voor opslag van sloop- en bouw materiaal, noch de beplantingsrand te benutten als gronddepot.

Huiszwaluw

Basis

- Onder de dakrand van het receptiegebouw is een zwaluwnest aanwezig.
- Werkzaamheden met effecten op het nest dienen plaats te vinden in de periode dat de Huiszwaluwen niet in het land zijn, dus buiten de periode half april tot en met half oktober.
- Nestgelegenheid voor de Huiszwaluw dient beschikbaar te blijven binnen het vakantiepark. Daarom wordt een zwaluwtil geplaatst als permanent object, speciaal voor de Huiszwaluw.

Voorbereiding

- Voor aanvang van het broedseizoen 2019 wordt een Huiszwaluwtal geplaatst aan de lage zijde van de terreingedeelte voor de uitbreiding van het vakantiepark. Dit is in het zicht van de in het broedseizoen 2018 bezette nesten in de buurtschap Euverem. (zie kaart in bijlage 2)
- Indien mogelijk wordt gelijktijdig de hemelwaterbuffer uitgegraven, zodat bouw materiaal (löss) voor nestkommen beschikbaar is in de direct nabijheid.

- Het ontwerp voor de zwaluwtil is van Faunus Nature Creations (zij losse bijlage).

Planning

- Het bestaande receptiegebouw van het vakantiepark wordt nog voor de start van het broedseizoen 2019 gesloopt.

Praktische maatregelen

- Om verrassingen te voorkomen is het wenselijk de nog aanwezige nestkom van de huiszwaluw aan de gevel van het receptiegebouw voor 15 maart te verwijderen. Dit geeft Huiszwaluwen minder aanleiding om (bij een vertraging van de sloopplanning) in het broedseizoen nesten gaan bouwen onder de dakrand.

Monitoring

- Middels een schouw in het broedseizoenen van 2019 tot en met 2022 wordt geverifieerd in hoeverre de vervangende nesten/nestlocaties geaccepteerd worden door de Huiszwaluwen.

Bosuil

Basis

- Op het vakantiepark is 1 nestlocatie van de Bosuil aanwezig.
- Werkzaamheden met gevolgen voor het nest worden buiten het broedseizoen uitgevoerd, dus buiten de periode februari tot en met juni.
- Nestgelegenheid voor de Bosuil dient beschikbaar te blijven binnen het vakantiepark. Speciaal daartoe zal een viertal uilenkasten worden opgehangen.

Voorbereiding

- In de winter 2018/2019 wordt in overleg met een ecologisch deskundige een viertal uilenkasten geschikt voor Bosuil opgehangen in te handhaven beplantingen.

Planning

- De huidige nestboom wordt na het broedseizoen van 2019 gerooid.

Praktische maatregelen

- Voorafgaand aan de rooiwerkzaamheden wordt de nestboom door een ecologisch deskundige gecontroleerd op de aanwezigheid van roestende (slapende) Bosuilen.
- Mochten slapende Bosuilen aanwezig zijn, dan wordt in overleg met de ecologisch deskundige de meest praktische uitvoering in lijn met de zorgplicht bepaald, waarbij de Bosuilen de kans krijgen om tijdig een veilig heenkomen te zoeken.

Monitoring

- Middels een schouw in het broedseizoenen van 2019 tot en met 2022 wordt geverifieerd in hoeverre de vervangende nesten/nestlocaties geaccepteerd worden door de Bosuil.

Vogels - algemeen

- De herontwikkeling en uitbreiding van het vakantiepark dient plaats te vinden dan wel op te starten buiten het broedseizoen, dus buiten de periode van ca. 15 maart tot 15 augustus.

7.2 Algemene maatregelen

Het in paragraaf 7.1 beschreven ecologisch werkplan voor de herontwikkeling en uitbreiding van vakantiepark Euverem dient na aanbesteding door de ecologisch deskundige samen met opdrachtgever en aannemer fijn geslepen te worden op basis van de (gewenste) uitvoeringsplanning.

Het werken op basis van het ecologische werkplan dient controleerbaar te zijn, niet alleen door deskundigen, maar ook door wethandhavers namens het bevoegd gezag. Daarom dienen de volgende documenten op het bouwterrein aanwezig te zijn:

- De rapportage van het flora- en faunaonderzoek waaruit blijkt dat onderzoek is gepleegd naar het voorkomen van wettelijk beschermde soorten. In het bijzonder dus de natuurwaardenonderzoeken die aan dit projectplan vooraf zijn gegaan;
- Een kaart met de verspreiding van de beschermde soorten in het onderzoeksgebied. Deze kaarten bevinden zich verspreid over de voorliggende rapportage;
- Een exemplaar van het ecologisch werkplan;
- Een kopie van de ontheffing;
- Een verslag van de schouw naar het actuele terreingebruik door de verschillende beschermde soorten en de eventuele wijzigingen in de uitvoering van de voorgenomen ingrepen die daaruit zijn voortgevloeid;
- Het verslag van het overleg met de aannemer over het werken conform het ecologisch werkplan.

De door een deskundige uit te voeren schouwen voorafgaande aan de diverse werkzaamheden worden schriftelijk gerapporteerd. Deze rapportages zullen eveneens aanwezig zijn op de werklocatie. Ditzelfde geldt voor rapportages over monitoring van diersoorten. Op basis van de resultaten van schouw en monitoring kan het noodzakelijk zijn om aanpassingen te doen aan het ecologisch werkplan, de ontheffing en/of de voorgenomen werkzaamheden. Een en ander vindt plaats in overleg met de ecologisch deskundige en Curios Gulpen og BV als initiatiefnemer en zal gericht zijn op het voorkomen van overtreding van verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming en het voldoen aan de zorgplicht.

7.3 De deskundige

In voorgaande paragrafen is op diverse plekken aangegeven dat maatregelen door of onder begeleiding van een deskundige dienen te worden uitgevoerd. Deze deskundige dient in ieder geval over een of meerdere van de volgende kwalificaties te bezitten:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

En

- Aantoonbaar ervaring heeft met de in dit activiteitenplan besproken diersoorten.

8 Alternatieven

Aangezien de Gewone dwergvleermuis, Das, Eekhoorn, Grote bosmuis, Bosuil en Huiswaluw (streng) beschermd zijn via de Wet natuurbescherming dienen weloverwogen keuzes gemaakt te zijn ten aanzien van de locaties en de wijze waarop de uitbreiding van het vakantiepark plaatsvindt evenals de herontwikkeling van het bestaande gedeelte, zodat een voor alle soorten meest gunstige keuze wordt gemaakt.

In onderstaande paragrafen wordt per soort aangegeven hoe de afweging van de in voorgaande hoofdstukken gemaakte keuzes heeft plaatsgevonden. Vooraangaand wordt tevens ingegaan op de algemene aspecten die hebben bijgedragen aan de keuze voor de uitbreiding van het vakantiepark.

8.1 Alternatievenoverweging Vakantiepark Euverem

In hoofdstuk 1 is reeds aangegeven wat het belang is van de renovatie en de uitbreiding van Bungalowpark Euverem. De keuze voor de locatie van de uitbreiding ligt in alle gevallen aansluitend aan het bestaande park. Daarbij is de bestaande wet- en regelgeving met betrekking tot de ruimtelijke ordening en de ligging van bestaande natuur in de vorm van de Goudgroene Natuurzone doorslaggevend. De volgende afweging heeft daarbij plaatsgevonden:

- Uitbreiding binnen de begrenzing van het vakantiepark: De bungalows staan op dit moment reeds dicht bij elkaar waardoor een verdere verdichting ten koste gaat van de groenstructuur waar het park haar kwaliteit aan ontleent;
- Uitbreiding oostzijde: niet mogelijk in verband met het bebouwingslint van de buurtschap Euverem;
- Uitbreiding noordzijde: niet mogelijk vanwege de aanwezigheid van de spoordam van de voormalige tramverbinding tussen Maastricht en Vaals die als cultuurhistorische waardevol element in het landschap aanwezig is. Aan deze zijde ligt ook de Euveremsveldweg die onderdeel is van de hoofdontsluiting van de agrarische percelen op het plateau tussen het Gulpdal en het dal van Reijmerstock. Uitbreiding aan deze zijde zou een opsplitsing van het vakantiepark in twee delen, dus met de spoordam en de Euveremsveldweg ertussen, betekenen hetgeen niet gewenst is vanuit bedrijfseconomisch perspectief.
- Uitbreiding westzijde: mogelijk, maar hier is de Oude Luikerweg gelegen die net als de Euveremsveldweg onderdeel is van de hoofdontsluiting van de agrarische percelen op het plateau tussen het Gulpdal en het dal van Reijmerstock. De weg vormt tevens een hoofdverbinding in de recreatieve routestructuur. Daarnaast dient de uitbreiding aan deze zijde een perceeltje Goudgroene Natuurzone te ontzien. Stedenbouwkundig is dit echter geen logische uitbreidingsrichting aangezien de karakteristiek voor het gebied is, dat bebouwingslinten parallel aan het beekdal liggen.
- Uitbreiding zuidzijde: mogelijk, aangezien het hier een direct aangrenzend grasland betreft. Aan deze zijde zijn geen verdere obstakels in de vorm van Goudgroene Natuurzone, bebouwing of infrastructuur aanwezig. Daarnaast is het grasland op dezelfde helling gelegen als het bungalowpark, waardoor een natuurlijke uitbreiding ontstaat van het bungalowpark. De uitbreiding sluit daarnaast aan op de lengterichting van de buurtschap Euverem, waardoor deze op logische wijze wordt doorgezet.

De uitbreidingsmogelijkheden in beschouwing nemend is gekozen voor de uitbreiding aan de zuidzijde van het huidige bungalowpark. Dit is vanuit het natuurbeleid en de huidige inrichting van het landschap de meest gunstige variant.

8.2 Gewone dwergvleermuis en laatvlieger

Voor de populatie Gewone dwergvleermuizen en Laatvlieger is de uitbreiding van het bungalowpark weinig relevant, aangezien het grasland aan de zuidzijde van het park geen onderdeel is van het foerageergebied en er evenmin vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn. Wel relevant voor de Gewone dwergvleermuizen en de Laatvlieger is de omgang met de vaste verblijfplaatsen van de populatie. Hierbij dient conform de soortenstandaard getoetst te worden op locatie, inrichting en werkwijze. De zijn hieronder toegelicht:

- **Locatie:** Alle bestaande bungalows worden vervangen door nieuwe vakantiehuisjes. Gezien de ontwikkelingen in het toerisme voldoen de huisjes niet meer aan de standaard die een toerist verwacht, zowel wat betreft vormgeving als inrichting. Teneinde een rendabel vakantiepark te kunnen exploiteren is de vervanging van de bungalows noodzakelijk. De bungalows hebben een eenvoudige bouwkundige constructie waardoor bebouwingsdelen niet kunnen blijven staan, zonder dat het verblijfsklimaat voor de aanwezige vleermuizen drastisch wordt aangetast. Het creëren van nieuwe verblijfplaatsen in de nieuwe vakantiehuisjes is zodoende een duurzamere oplossing voor het behoud van de populatie. Daarvoor is dan ook gekozen.
- **Inrichting:** In paragraaf 7.1 zijn de mitigerende maatregelen weergegeven die ervoor zorgen dat de huisvesting van de populatie Gewone dwergvleermuizen en de Laatvliegers vervangen wordt. Alle nieuwe vakantiehuisjes worden voorzien van vleermuisverblijven, zodat uiteindelijk meer verblijven aanwezig zijn in het vakantiepark dan in de huidige situatie het geval is. Daarbij worden zowel zomer/paarverblijfplaatsen aangebracht als kraam/winterverblijven.
- **Werkwijze:** Op welke wijze aan de zorgplicht ten aanzien van de vleermuizen wordt voldaan gedurende de werkzaamheden is toegelicht in paragraaf 7.1. Naast het wegzetten van de werkzaamheden in de tijd en het op een passende wijze onklaar maken van de huidige verblijfplaatsen wordt ook door middel van monitoring nagegaan hoe de populatie Gewone dwergvleermuizen en Laatvliegers reageert op de wijzigingen in het vakantiepark. Op die wijze kunnen in de loop van het proces van renovatie nog aanpassingen gedaan worden aan bijvoorbeeld de vormgeving en locatie van de nieuwe vleermuisverblijven.

Op basis van bovenstaande wordt de voor de Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger meest gunstige oplossing gecreëerd bij de voorgenomen renovatie van het vakantiepark. De gunstige staat van instandhouding van de populatie Gewone dwergvleermuizen en laatvliegers blijft op deze wijze gewaarborgd.

8.3 Das

Aan de noordrand van het vakantiepark bevindt zich de dassenburcht. Uitbreiding van het vakantiepark vindt per definitie plaats in het preferente leefgebied van de Das. De aanwezige dassenfamilie is gewend aan de aanwezigheid van het bungalowpark en de potentiële verstoring die dit veroorzaakt als gevolg van het gedrag van de aanwezige toeristen. In het kader van de alternatievenoverweging wordt ook hier ingegaan op locatie, inrichting en werkwijze.

- **Locatie:** Het bungalowpark is gelegen binnen het preferente leefgebied van de Das. Dit zelfde geldt voor alle mogelijke uitbreidingsrichtingen van het park. Uitbreiding in noordelijke richting zou betekenen dat de dassenburcht onderdeel wordt van het vakantiepark. Dit is een ongewenste situatie. Uitbreiding in westelijke richting houdt in dat een gedeelte van het preferente leefgebied in de directe omgeving van de dassenburcht wordt opgeofferd voor de uitbreiding van het vakantiepark. Een groot aantal foerageersporen van de Das bevinden zich ten westen en ten zuiden van het bungalowpark. Dit gedeelte wordt door een uitbreiding in westelijke richting minder toegankelijk, omdat de lengte waarover mogelijk verstoring voor de Das kan ontstaan groter wordt. Bij een uitbreiding van

het bungalowpark in zuidelijke richting verdwijnt eveneens een gedeelte van het preferente leefgebied, maar is dit gedeelte op enige afstand van de dassenburcht gelegen. Aan de zuidzijde is weliswaar een wissel aanwezig en wordt de randzone gebruikt om te foerageren, deze kan opschuiven in zuidelijke richting. Aan de oostzijde van het bungalowpark zijn met uitzondering van enkele foerageersporen in de rand geen verder sporen binnen de preferente leefgebiedcirkel aangetroffen. Uitbreiding in oostelijke richting is echter niet mogelijk, waardoor een uitbreiding in zuidelijk richting de variant is met de minste gevolgen voor de Das.

- **Inrichting:** De nieuwe rand van het bungalowpark aan de zuidzijde van het plangebied krijgt nagenoeg dezelfde inrichting als in de huidige situatie in de rand van het bungalowpark aanwezig is. Daarnaast ontstaat als gevolg van de uitbreiding van het vakantiepark een aaneenschakeling van landschapselementen, waardoor de hoogstamfruitboomgaarden bij hoeve Groenendaal onder dekking eenvoudig bereikbaar worden voor de Das. Ondanks het feit dat een deel van het preferente leefgebied als gevolg van de uitbreiding van het vakantiepark niet meer beschikbaar is voor de Das, wordt het resterende preferente leefgebied op de hiervoor beschreven wijze wel geoptimaliseerd doordat het beter toegankelijk wordt voor de Das. In paragraaf 7.1 zijn de mitigerende maatregelen nader toegelicht.
- **Werkwijze:** De werkwijze waarop de mitigerende maatregelen worden uitgevoerd staan beschreven in paragraaf 7.1.

Op basis van bovenstaande is de voor de Das meest gunstige oplossing binnen het preferente leefgebied gekozen, zodat het leefgebied van de dassenfamilie zo min mogelijk wordt aangetast. De gunstige staat van instandhouding van de dassenfamilie blijft op deze wijze gewaarborgd.

8.4 Eekhoorn

Het vakantiepark behoort tot het leefgebied van de Eekhoorn. De aanwezige eekhoornfamilie is gewend aan de aanwezigheid van het vakantiepark en de potentiële verstoring die dit veroorzaakt als gevolg van het gedrag van de aanwezige toeristen. In het kader van de alternatievenoverweging wordt ook hier ingegaan op locatie, inrichting en werkwijze.

- **Locatie:** Alle bestaande bungalows worden vervangen door nieuwe vakantiehuisjes. Gezien de ontwikkelingen in het toerisme voldoen de huisjes niet meer aan de standaard die een toerist verwacht, zowel wat betreft vormgeving als inrichting. Teneinde een rendabel vakantiepark te kunnen exploiteren is de vervanging van de bungalows noodzakelijk. Voor de nieuwbouw van de vakantiehuisjes dient een aantal bomen gerooid te worden. Nieuwe bomen en struiken worden aangeplant, zodat de aard van het leefgebied ongewijzigd blijft.
- **Inrichting:** Voor zover mogelijk is bekeken in hoeverre de nestbomen van de Eekhoorn gehouden konden blijven. Echter, indien de conditie van de boom al slecht was, dan wel behoud van een boom te grote ingrepen eromheen vergde, is ervoor gekozen de nestboom toch te rooien. Het vakantiepark beschikt over een voldoende groot bomenbestand, ook na herontwikkeling, dat de Eekhoorn ten allen tijden in staat is nieuwe nesten te bouwen binnen het huidige territorium.
- **Werkwijze:** De werkwijze waarop de mitigerende maatregelen worden uitgevoerd staan beschreven in paragraaf 7.1.

Op basis van bovenstaande is de voor de Eekhoorn meest gunstige oplossing binnen het leefgebied gekozen, zodat het leefgebied van de eekhoornfamilie zo min mogelijk wordt aangetast. De gunstige staat van instandhouding van de eekhoornfamilie blijft op deze wijze gewaarborgd.

8.5 Grote bosmuis

De noordrand van het vakantiepark behoort tot het leefgebied van de Grote bosmuis. De alternatievenoverweging voor deze soort is als volgt:

- Locatie: Het leefgebied van deze soort aan de noordrand van het vakantiepark blijft grotendeels ongewijzigd. De ingreep in de beplantingen is vooral gerelateerd aan de slechte conditie van enkele bomen en de nabijheid van de te slopen huisjes. De kern blijft overeind, zodat ook het voornaamste leefgebied van de Grote bosmuis binnen het park overeind blijft.
- Inrichting: De beplantingsstructuur aan de noordzijde van het park blijft nagenoeg ongewijzigd.
- Werkwijze: De werkwijze waarop de mitigerende maatregelen worden uitgevoerd staan beschreven in paragraaf 7.1.

Op basis van bovenstaande is de voor de Grote bosmuis meest gunstige oplossing binnen het leefgebied gekozen, zodat het leefgebied van de Grote bosmuis zo min mogelijk wordt aangetast. De gunstige staat van instandhouding van de soort blijft op deze wijze gewaarborgd.

8.6 Huiszwaluw

Het receptiegebouw vormt een nestlocatie voor Huiszwaluwen. Functioneel leefgebied is verder niet aanwezig op het vakantiepark. Voor het verwijderen van de jaarrond beschermde nesten kan geen ontheffing worden verkregen. De alternatievenoverweging dient er daarom toe de ecologisch meest gunstige optie te kiezen die leidt tot het behoud van de populatie voor het vakantiepark.

- Locatie: De ingreep voor de herontwikkeling van het bestaande vakantiepark is locatiegebonden. Hiervoor bestaan geen alternatieven.
- Inrichting: Teneinde de populatie Huiszwaluwen op een positieve manier tegemoet te komen wordt op een gunstige locatie in het uitbreidingsgebied van het vakantiepark een zwaluwtuil geplaatst. Deze zal als permanent object deel uitmaken van de inrichting van het park. Ten opzichte van de huidige situatie ontstaat een gunstiger gepositioneerde nestgelegenheid, wat in potentie een positieve bijdrage levert aan de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie.
- Werkwijze: De werkwijze waarop de mitigerende maatregelen worden uitgevoerd staan beschreven in paragraaf 7.1.

Op basis van bovenstaande is de voor de Huiszwaluw meest gunstige oplossing binnen het leefgebied gekozen, zodat het leefgebied van de Huiszwaluwpopulatie zo min mogelijk wordt aangetast. De gunstige staat van instandhouding van de Huiszwaluwpopulatie blijft op deze wijze gewaarborgd.

8.7 Bosuil

In een van de holtebomen op het zuidwestelijk deel van het vakantiepark is een jaarrond beschermde nestlocatie van de Bosuil aanwezig. Het vakantiepark en de omliggende bospercelen behoren tot het leefgebied van het broedpaar. Voor het verwijderen van de jaarrond beschermde nesten kan geen ontheffing worden verkregen. De alternatievenoverweging dient er daarom toe de ecologisch meest gunstige optie te kiezen die leidt tot het behoud van de populatie voor het vakantiepark.

- Locatie: De ingreep voor de herontwikkeling van het bestaande vakantiepark is locatiegebonden. Hiervoor bestaan geen alternatieven.
- Inrichting: Als gevolg van de voorgenomen herontwikkeling van het vakantiepark is geconstateerd dat de nestlocatie als gevolg van de verwevenheid van de kroon met die van te

rooien bomen in de omgeving en de gevolgen van deze wijzigingen voor de conditie van de nestboom niet te handhaven is. Daarom is besloten om als alternatief een viertal nestkasten op te hangen voor de Bosuil. Daartoe worden in overleg met een ecologisch deskundige geschikte locaties gekozen aan bomen verspreid over het bestaande vakantiepark. Nieuwe aanplant van bomen en struiken verspreid over het bestaande park en de uitbreiding aan de zuidwestzijde

- Werkwijze: De werkwijze waarop de mitigerende maatregelen worden uitgevoerd staan beschreven in paragraaf 7.1.

Op basis van bovenstaande is de voor de Bosuil meest gunstige oplossing binnen het leefgebied gekozen, zodat het leefgebied van de lokale populatie van de Bosuil zo min mogelijk wordt aangetast. De gunstige staat van instandhouding van de populatie van de Bosuil blijft op deze wijze gewaarborgd.

Literatuurlijst

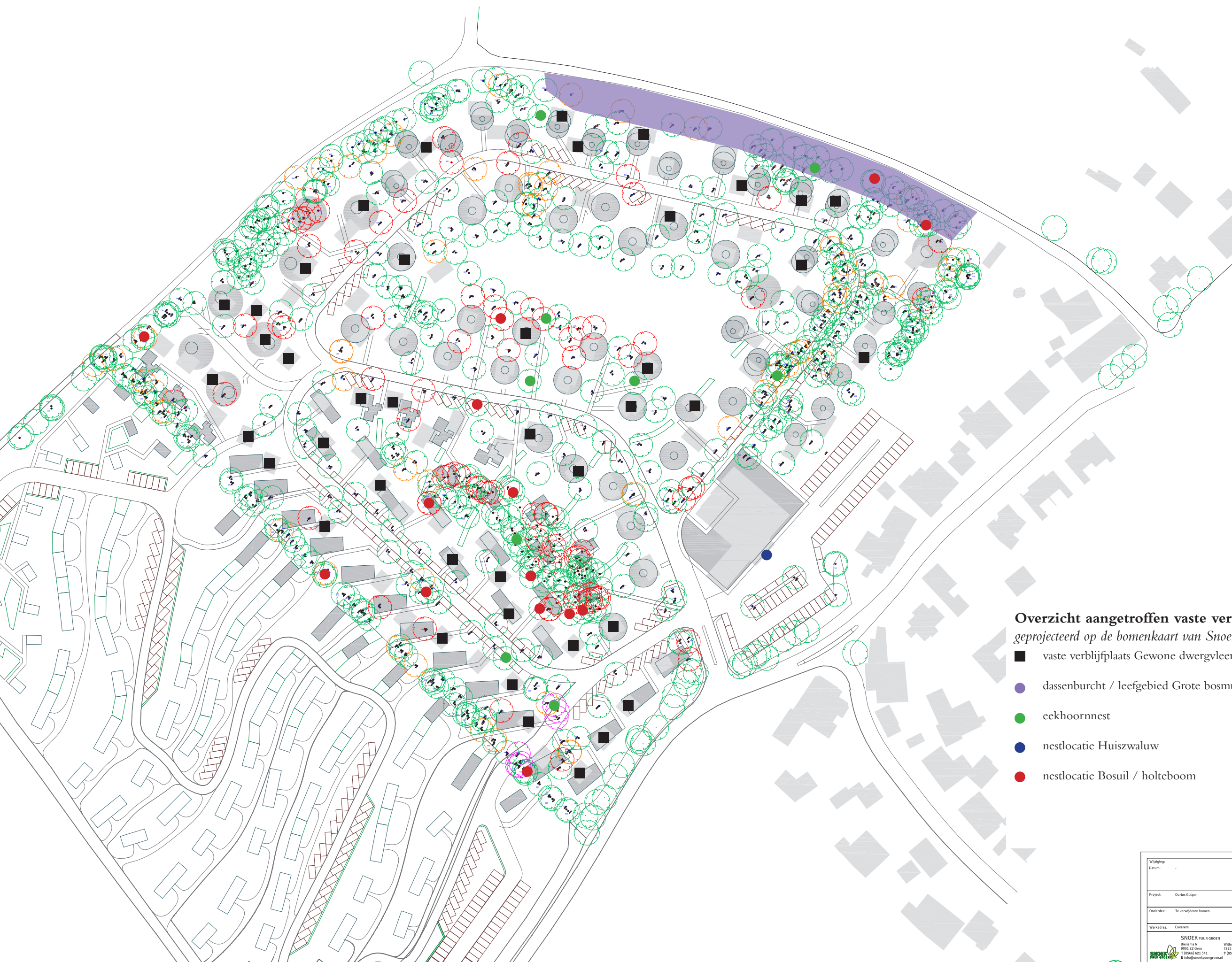
BIJ12, 2017. Kennisdocument Das, Meles Meles, versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergyleermuis, versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

Jong, W. de & W. van Berkel, 2015. De Nederlandse Huiszwaluwtilen in 2015.
Vogelbescherming Nederland, Zeist.

Provincie Limburg, 2014. Provinciaal Omgevingsplan Limburg. Provincie Limburg, Maastricht.

Bijlage 1 - Locatie beschermde natuurwaarden - verzamelkaart

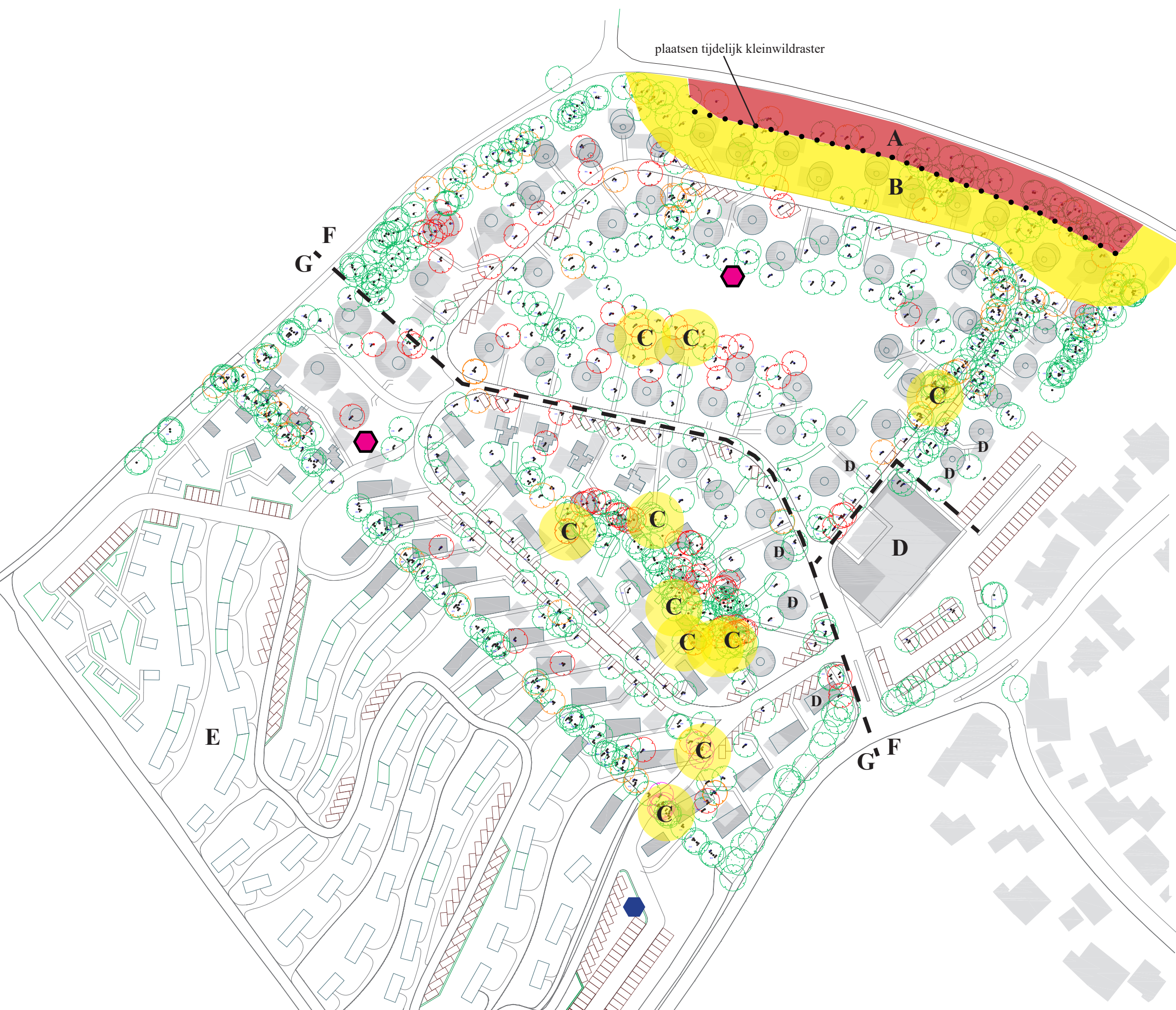
Overzicht aangetroffen vaste verblijfplaatsen

geprojecteerd op de bomenkaart van Snoek puur groen

- vaste verblijfplaats Gewone dwergvleermuis
- dassenburcht / leefgebied Grote bosmuis
- eekhoornnest
- nestlocatie Huiszwaluw
- nestlocatie Bosuil / holteboom

Wijziging:		-
Datum:		-
Project:	Quintus Gulden	Projectnummer: -
Onderdeel:	Te verwijderen bomen	Tekeningnummer: -
Werkadres:	Eurveren	Gedateerd: HP Datum: 19-12-2018
		Status: SD
 SNOEK PUUR GROEN Bernisse 6 9001 ZG Grou T 05946 521 541 E info@snoekpuurgroen.nl		Formaat: A0 Schaal: 1:500 Hoofdpijl: N

Bijlage 2 - Locatie te treffen maatregelen

plaatsen tijdelijk kleinwildraster

Te treffen maatregelen en bijzonderheden planning

geprojecteerd op de bomenkaart van Snoek puur groen

- A Burchtlocatie Das: géén toegang, géén opslag, in deze zone vinden geen werkzaamheden plaats.
- B 20 meter-zone. In deze zone wordt gewerkt met licht materieel of rijplaten. In deze zone vindt géén opslag van opslag van (sloop)materiaal plaats, noch van vrijkomende grond. Rooi, sloop- en bouwwerkzaamheden tussen 1 september en 30 november 2019.
- C Boom/boomgroep met beschermde natuurwaarden. Rooiwerkzaamheden uitvoeren in periode 15 augustus tot en met november 2019.
- D Sloop receptiegebouw, eventueel in combi met huisjes 1, 2, 3, 56, 65, 67 uiterlijk in maart 2019.
- E Uitbreiding park met integratie van vleermuisvoorzieningen in bovengrondse vakantiehuisjes vanaf 15 augustus 2019
- F Globale zonering start sloop en nieuwbouw bestaande park. Voor vleermuizen ongeschikt maken huisjes in periode 1 september tot en met 15 oktober 2019.
- G Voor vleermuizen ongeschikt maken huisjes in periode 15 april tot en met 15 mei 2020.

 Zwaluwtil, uiterlijk maart 2019 plaatsen

 Vleermuistoren, uiterlijk maart 2019 plaatsen

Ophangen 4 nestkasten Bosuil, Uiterlijk maart 2019. Locatie in overleg met deskundige.

Nota bene: de locatie van de zonescheiding tussen F en G wordt in augustus 2019 definitief bepaald op basis van de resultaten van resultaten van vleermuismonitoring.

Wijziging: Datum:	
Project: Qurtus Gulpen	Projectnummer: -
Onderdeel: Te verwijderen bomen	Tekeningnummer: -
Werkadres: Euwrem	Gekend: HP
	Datum: 19-12-2018
	Status: SO
	Formaat: A0
	Schaal: 1:500
	Noordrij: N
 SNOEK PUUR GROEN Bierma 6 8005 ZG Gou T (050) 451 541 E info@snoekpuurgroen.nl Willem Schoutenstraat 12 7825 VV Emmen T (0593) 513 795 E info@snoekpuurgroen.nl	

